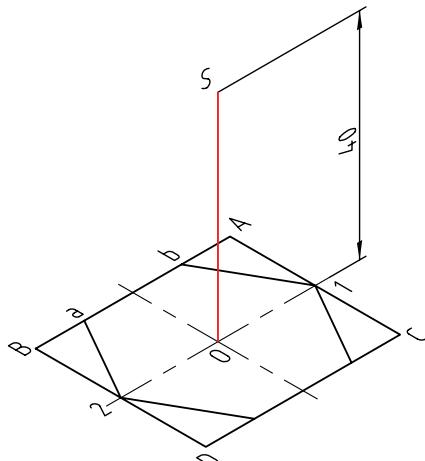

مراحل ترسیم

۳. به کمک قطرهای این متوازی‌الاضلاع، نقطه‌ی O ، یعنی مرکز آن را تعیین کنید.

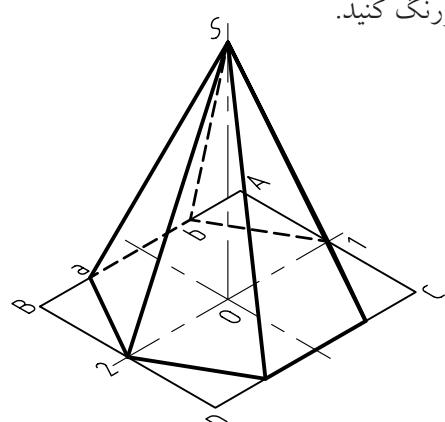
- فاصله‌ی O به سمت بالا را به اندازه 40° جدا کنید. (ارتفاع هرم).
- نقطه‌ی S یعنی نوک هرم را مشخص کنید.

۴. از S به گوشه‌های شش‌ضلعی وصل کنید. این خط‌ها، یال‌های هرم هستند.

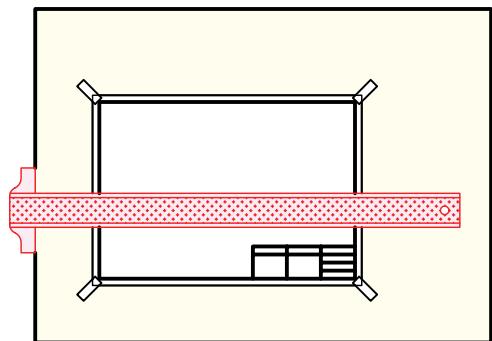
- روشن است که برخی از این یال‌ها ممکن است، دیده نشود، یال‌های ندید را با خطچین ترسیم کنید. قسمتی از قاعده هم دیده نمی‌شود که آن را هم در نظر بگیرید.

شكل را پررنگ کنید.

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

۱. کاغذ $A4$ را افقی بجسبانید.
- کادر و جدول را رسم کنید.

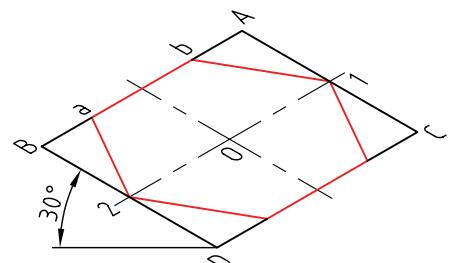

۲. یک خط افقی به فاصله‌ی 80 از خط بالای کادر ترسیم کنید (به کمک خطکش تی) نقطه‌ای مانند D را انتخاب کنید.

- دو زاویه‌ی 30° درجه در دو طرف D بسازید.
- با $DB=35$ و $DC=40$ یک متوازی‌الاضلاع ترسیم کنید.

- مطابق شکل، در آن یک شش‌ضلعی بسازید.

- دقیقاً ضلع \overline{ab} و ضلع رویه روی آن برابر 20 هستند.

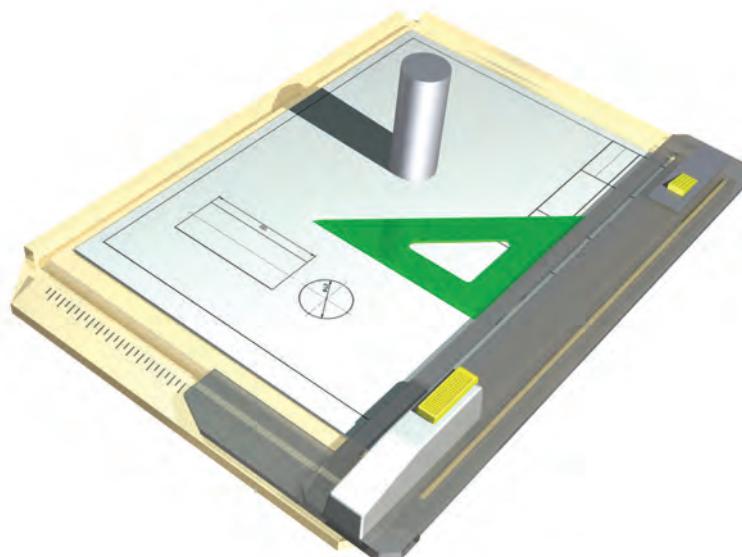

دستور کار شماره‌ی ۳

ترسیم استوانه به قطر ۴۰۰ و ارتفاع ۱۰۰

(۱۰ دقیقه)

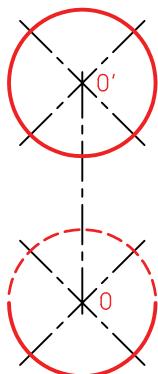

جدول ابزار

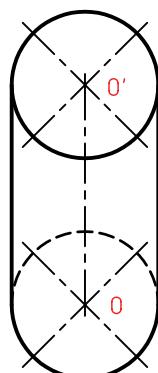
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	ثبت	خطکش تی
A4	کاغذ	۳°	گونیا
مویی	برس	نواری	چسب
روپوش سفید	لباس کار	نرم	پاک کن
		HB	مداد

مراحل ترسیم

- همان گونه که می‌بینید، دایره به مرکز O ، نیمی با خط اصلی و نیمی به صورت خط‌چین است.

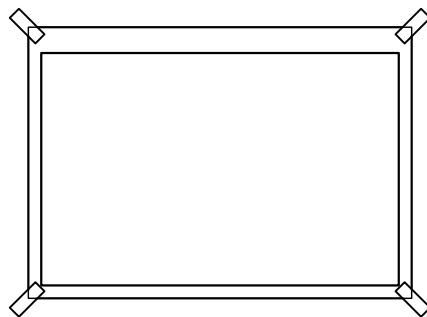

۴. دو خط به کمک گونیا و خط‌کش تی بر این دو دایره مماس کنید.
- خطوط محور را مشخص کنید. به گونه‌ای که حدود ۳ میلی‌متر از دایره‌ها بیرون بیاید. خطوط اضافی را پاک کنید.

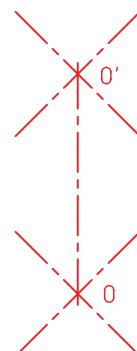

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنر آموز محترم خود ارائه دهید.

۱. کاغذ A4 را، افقی بچسبانید.
- کادر و جدول را بکشید.

۲. خطی عمودی به کمک خط‌کش تی و گونیا در فاصله‌ی ۱۰۰ نسبت به لبه‌ی سمت چپ رسم کنید (بسیار نازک و کمرنگ).
- روی این خط دو نقطه‌ی O و O' را به فاصله‌ی ۶۰ جدا کنید.
- چهار خط با زاویه‌ی ۴۵ درجه، مطابق شکل، در رسم O و O' کنید.

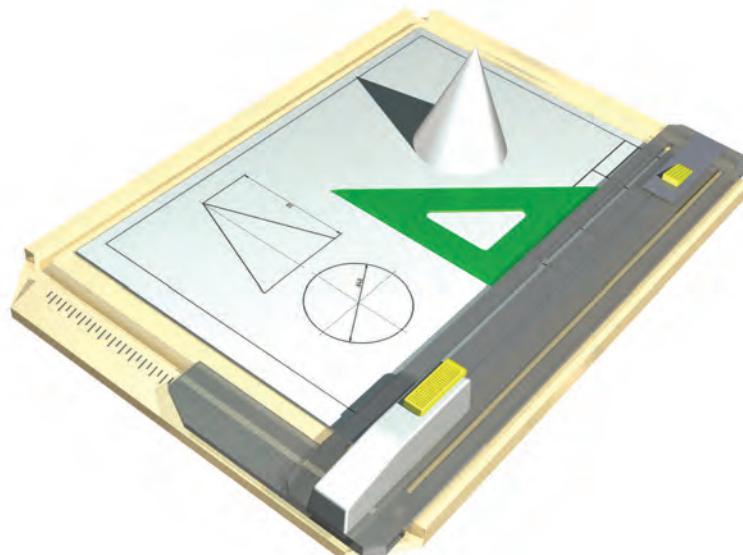

۳. دو دایره به مرکزهای O و O' رسم کنید. شعاع این دو دایره برابر ۲۰ خواهد بود (به قطر ۴۰).

دستور کار شماره ۴

ترسیم یک مخروط با قطر قاعده‌ی ۴۰ و ارتفاع ۵۰

(۱۰ دقیقه)

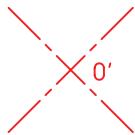
جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	ثابت	خطکش تی
A۴	کاغذ	۴۵°	گونیا
مویی	برس	نواری	چسب
	پرگار	نرم	پاک کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد

مراحل ترسیم

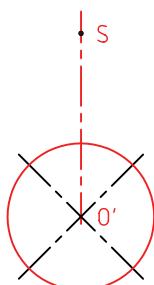
۱. کاغذ A4 را به صورت، افقی بجسبانید.

- کادر و جدول را بکشید.

- نقطه‌ی O' را در جای مناسبی انتخاب کنید.

- دو خط متقاطع ۴۵ درجه از O' رسم کنید (بسیار نازک و کم‌رنگ).

۲. از نقطه‌ی O' به بالا، ۵۰ میلی‌متر جدا کنید.

- نقطه‌ی S یعنی نوک مخروط را نشانه‌گذاری کنید.

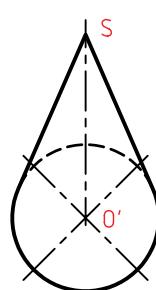
- دایره‌ای به قطر ۴۰ و به مرکز O' بکشید. (بسیار کم‌رنگ و نازک)

۳. از S بر دایره دو مماس بکشید.

- آن مقدار از دایره که داخل این دو خط در بالا قرار می‌گیرد، دیده نمی‌شود، پس با خط‌چین رسم کنید.

- بقیه‌ی دایره را پررنگ کنید.

- خط‌های محور را به صورت «خط نقطه» رسم کنید. دقت داشته باشید که مقدار خارج شدن خط‌های محور از دایره بیشتر از ۳ میلی‌متر نباشد.

۴. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنر آموز محترم خود ارائه دهید.

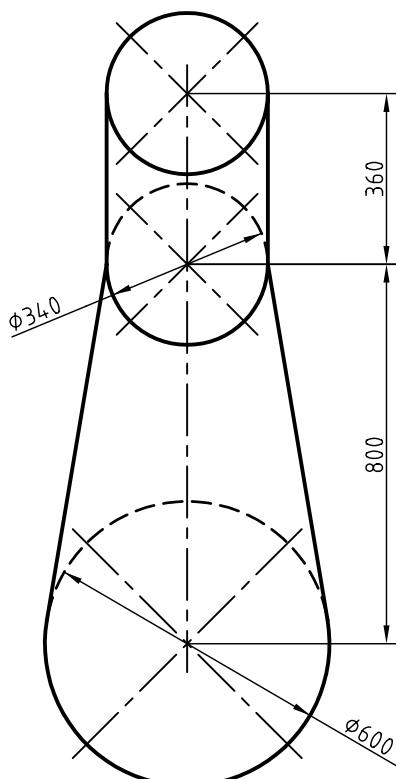
ارزشیابی پایانی

◀ نظری

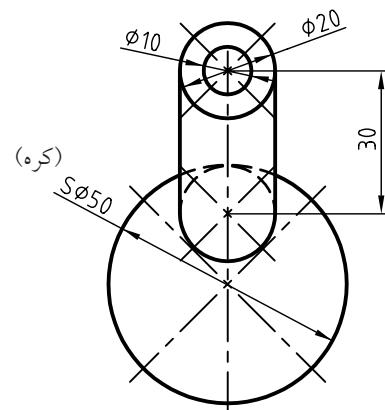
۱. جسم را تعریف کنید.
۲. گُنج (حجم) را تعریف کنید.
۳. آشناترین احجام کدام‌اند؟
۴. منشور را تعریف کنید. آیا منشور شکل‌های گوناگون دیگری هم دارد؟
۵. هرم را تعریف کنید. (با رسم شکل)
۶. استوانه را تعریف کنید. (با رسم شکل).
۷. مخروط را با رسم شکل، تعریف کنید.
۸. کره را با رسم شکل تعریف کنید.
۹. اجزاءی کره را با رسم شکل تعریف کنید.
۱۰. در مورد کاربردهای هر یک از احجام گفته‌شده، نمونه‌هایی را نام ببرید.

◀ عملی

۱. چهار شکلی را که در دستور کارها رسم کرده‌اید، دوباره رسم کنید. «البته این بار آن‌ها را با دست آزاد و هر کدام را چهار بار». باید بدانید که در هر مورد، چهارمین شکل ترسیم شده، باید خیلی بهتر باشد.
۲. چهار قطعه را با دست آزاد رسم کنید که در هر یک از آن‌ها، دو جسم از پنج جسم معروفی شده (منشور، هرم، استوانه، مخروط، کره) به کار رفته باشد.
۳. شکل‌های زیر را روی یک برگ A4 رسم کنید. (برای دودکش، اندازه‌ها به نسبت یکدهم)

دودکش

دسته دندنه

واحد کار دوم: رسم نما و اندازه‌گذاری

◀ هدف کلی: خواندن نقشه‌های ساده‌ی مکانیکی و اندازه‌گذاری

زمان			عنوان توانایی
جمع	عملی	نظری	
۱۱	۸	۳	رسم نما
۸	۵	۳	ترسیم تصویر مجسم ایزو متریک
۱۷	۱۵	۲	خواندن نقشه‌های ساده‌ی مکانیکی
۶	۴	۲	اندازه‌گذاری

توانایی رسم نما

پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

۱. تصویر را تعریف کند.
۲. فرجهی اول و مشخصات آن را توصیف کند.
۳. اصول ترسیم سه نما در فرجهی اول را شرح دهد.
۴. سه نما را در فرجهی اول رسم کند.
۵. جعبه‌ی تصویر را توصیف کند.
۶. چگونگی ارتباط میان نماها را شرح دهد.
۷. نماها را با استفاده از رابطه‌ی میان آن‌ها رسم و تکمیل کند.
- ۸ نقشه‌های فرجهی سوم را به فرجهی اول تبدیل کند.

ساعات آموزش		
نظری	عملی	جمع
۳	۸	۱۱

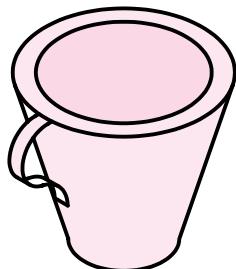
پیش آزمون

۱. به نظر شما تصویر چیست؟

۲. آیا می‌توانید تعریفی برای تصویر ارائه کنید؟

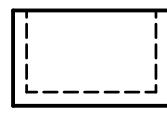
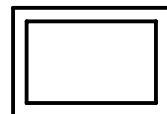
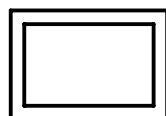
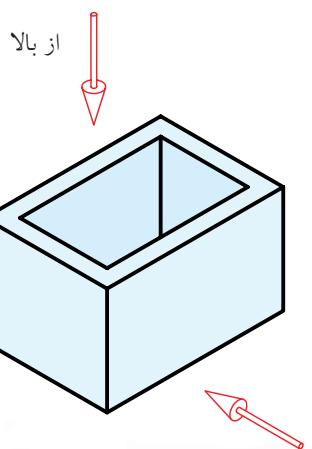
۳. برای آنکه تصویری از یک جسم داشته باشد، نیاز به چه چیزهایی هست؟

۴. آیا می‌توانید دو نمای دو بعدی از لیوان را بکشید؟ این دو نما را چگونه قرار می‌دهید؟

۵. آیا می‌توانید معنی کلمات نما، تصویر و فرجه را بگویید؟

۶. به جسم مقابل، یک بار از جلو و یک بار از بالا نگاه کردیم و آنچه دیدیم کشیدیم. این دو شکل را در دو حالت کنار هم قرار دادیم به نظر شما کدام بهتر است؟

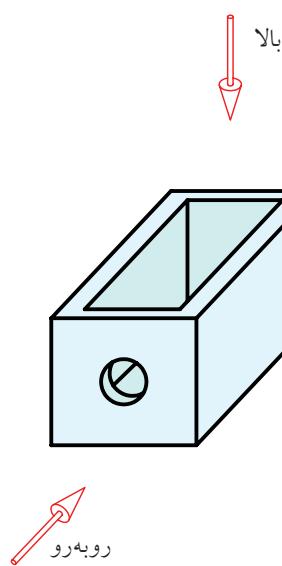

۷. آیا می‌توانید میان نمایان بالا، ارتباطی پیدا کنید؟

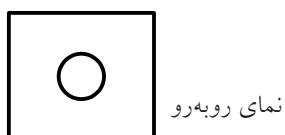
رسم نما

تصاویر دو بعدی چگونه تهیه می شود؟

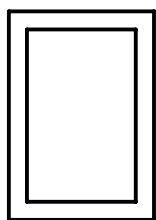
اگر جعبه را در جهت های خاص نگاه کنیم، دیدهای دو بعدی به دست خواهیم آورد. برای نمونه، جعبه را از دو سمت رو به رو و بالا نگاه می کنیم و هر بار آنچه را که می بینیم می کشیم.

هر یک از شکل های به دست آمده را تصویر یا «نما» می نامیم.

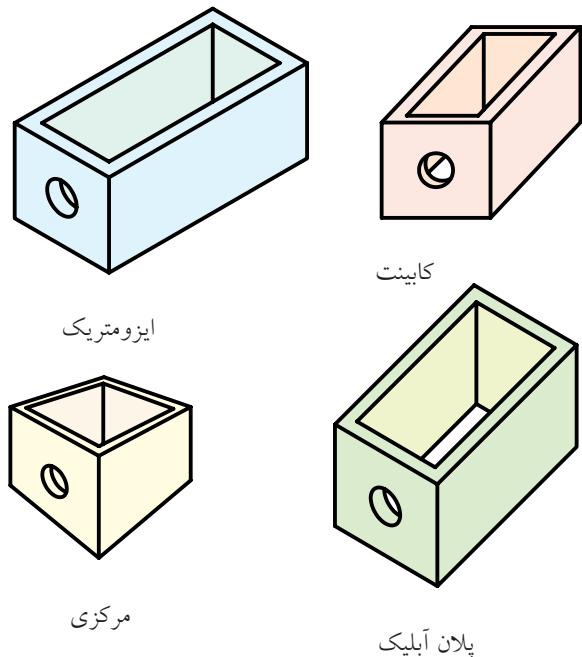
نما از بالا

بسیار روشن است که اندازه ها در این نماها، درست همان اندازه های جعبه هستند. اگر لازم باشد، می توان از جهت های دیگر هم نگاه کرد و نما به دست آورد.

جعبه های تصویر

از جمله ای اهداف مهم نقشه کشی صنعتی، رسیدن به توانایی نمایش اجسام به صورت نقشه است. فرض کنید می خواهیم نقشه ای برای ساخت یک جعبه بکشیم. این کار به صورت های مختلف ممکن است. هر یک از شکل های زیر می تواند این کار را انجام دهد.

این روش ها، جعبه های مورد نظر را به شکلی سه بعدی نشان می دهد (نام هر روش هم نوشته شده است).

به دو دلیل این شکل ها چندان مناسب و کارآمد نیستند.

الف) اندازه های آن ها غیر واقعی است.

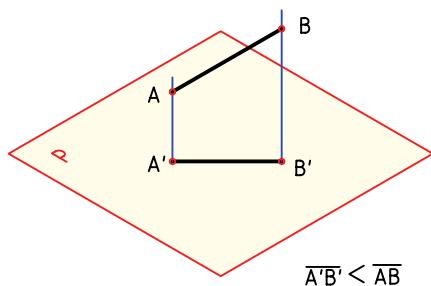
ب) ترسیم آن ها مشکل است.

همین دو دلیل کافی است که طراحان و مهندسان، از تصاویر و نقشه های دو بعدی استفاده کنند. دلایل آن هم روشن است:

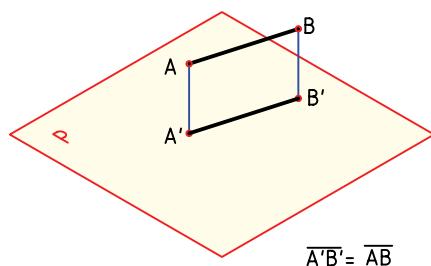
الف) آن ها دقیق هستند (اندازه های واقعی را می دهند).

ب) کشیدن آن ها ساده و آسان است.

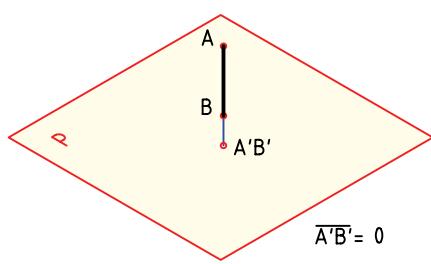
چون \overline{AB} با صفحه P موازی نیست، پس نمای آن از \overline{AB} کوچک‌تر خواهد شد.

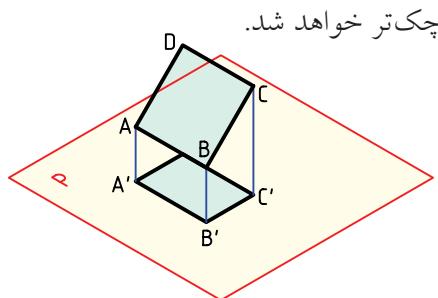
اگر \overline{AB} با P موازی باشد، $\overline{A'B'}$ برابر \overline{AB} خواهد شد.

اگر \overline{AB} عمود بر P باشد، نمای آن یعنی $\overline{A'B'}$ برابر صفر خواهد شد. پس در این شرایط $\overline{A'B'} = 0$ است.

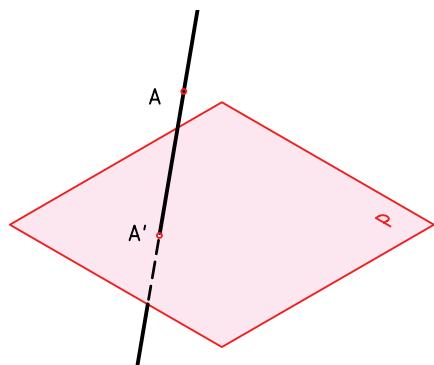

اکنون یک صفحه $ABCD$ را در نظر می‌گیریم: این صفحه با P موازی نیست، بنابراین نمای آن از خودش کوچک‌تر می‌شود. پس مستطیل $A'B'C'D'$ از مستطیل اصلی کوچک‌تر خواهد شد.

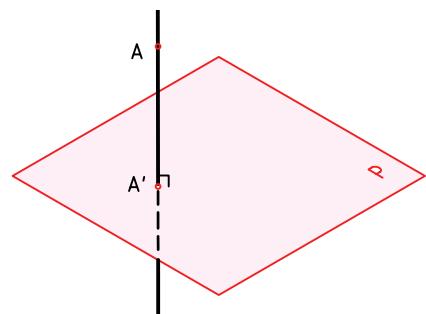

برای آنکه موضوع تهیه‌ی نما دقیق‌تر بررسی شود، لازم است تعریفی برای تصویر یا نما داشته باشیم.

تعریف: اگر خطی از نقطه‌ی A بگذرد و صفحه‌ی P را در A' قطع کند، A' را تصویر A نامند.

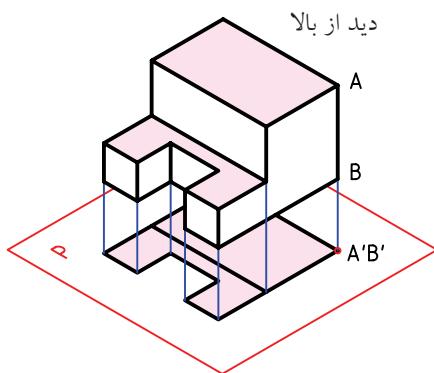

خط AA' شعاع تصویر، P صفحه‌ی تصویر و A' تصویر است. اگر خط AA' بر صفحه‌ی P عمود باشد، می‌گوییم تصویر عمودی است. آنچه پس از این خواهد آمد، همه بر اساس عمود بودن شعاع تصویر خواهد بود. به طور خلاصه، برای داشتن یک تصویر، صفحه‌ی تصویر، شعاع تصویر و جسم (A) لازم است. A جزئی از یک جسم است.

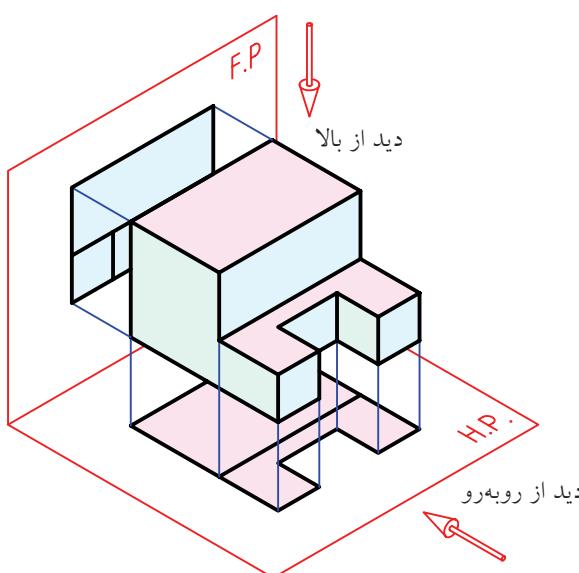

پاره‌خط \overline{AB} را در نظر بگیرید، نمای از بالای آن، پاره‌خط $\overline{A'B'}$ است که تصویر \overline{AB} از وصل کردن تصویر دو نقطه‌ی A' و B' حاصل می‌شود.

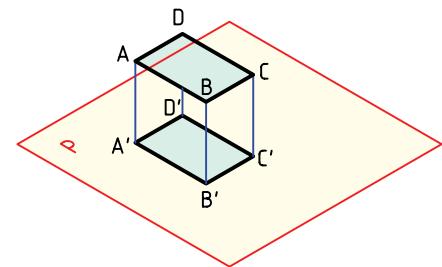
اکنون جسم پیچیده‌تری را انتخاب می‌کنیم. با ترسیم خطهای تصویر (شعاع‌های تصویر)، نمای از بالای کامل را به دست می‌آوریم. دیده می‌شود که همهی بلندی‌های جسم صفر شده‌اند، ولی خطهایی که با P موازی‌اند، اندازه‌های واقعی خود را دارند.

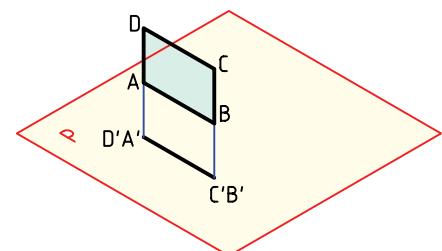
در اینجا یک صفحه‌ی دیگر به تصویر اضافه می‌کنیم. صفحه‌ی P قبلی را با $H.P$. (صفحه‌ی افقی تصویر) نام‌گذاری می‌کنیم. صفحه‌ی دوم و جدید را که عمودی است با $F.P$. (صفحه‌ی رو به روی تصویر) مشخص می‌کنیم. هر دو نمای رو به رو و افقی را رسم می‌کنیم.

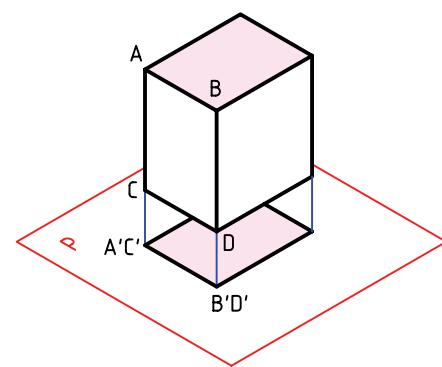
اگر سطح مستطیل با P موازی باشد، روشن است که تصویرش یعنی $A'B'C'D'$ با $ABCD$ مساوی خواهد بود. این بهترین شرایطی است که یک صفحه نسبت به P خواهد داشت.

اگر صفحه‌ی مستطیل بر P عمود باشد، روشن است که تصویرش تبدیل به یک خط خواهد شد. یعنی مساحت نما صفر است. آیا می‌توانید با در دست گرفتن یک برگ کاغذ، سه حالت گفته شده را نسبت به میز خود بررسی کنید؟

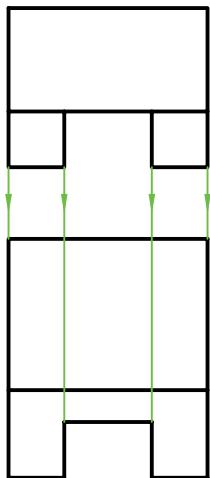

اکنون یک مکعب مستطیل را در نظر بگیرید. نمای از بالای آن یک مستطیل است. البته توجه دارید که مکعب مستطیل را در شرایط کاملاً خاص نسبت به صفحه‌ی P قرار داده‌ایم.

توجه کنید که $F.P$ و $H.P$ را هم به ترتیب فقط با F و H مشخص کردیم (برای ساده‌تر شدن). ضمناً به هم راستا بودن نماها، کاملاً توجه داشته باشید.

دیده می‌شود که خطوط دور تصویر (که همان لبه‌ی صفحه‌های تصویر هستند)، در نماهای موجود نقشی ندارد، پس برای هرچه ساده‌تر شدن نماها، آنها را هم حذف کردیم (حتی F و H را هم ننوشته‌ایم!). این دو نمایک نقشه از جسم موردنظر هستند.

به این ترتیب، اصول ساده‌ی زیر برای ترسیم نماها (نقشه) مشخص می‌شود.

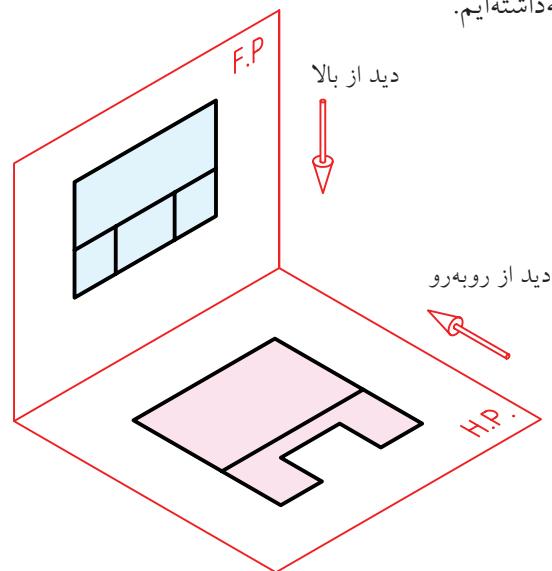
الف) جسم را در بهترین شرایط قرار می‌دهیم (تا حد ممکن سطوح آن با F و H موازی باشند).

ب) نمای جسم را از دید رو به رو می‌کشیم.

پ) نمای جسم را از دید بالا می‌کشیم. دید از بالا (نمای افقی) را دقیقاً در راستای نمای رو به رو، قرار می‌دهیم.

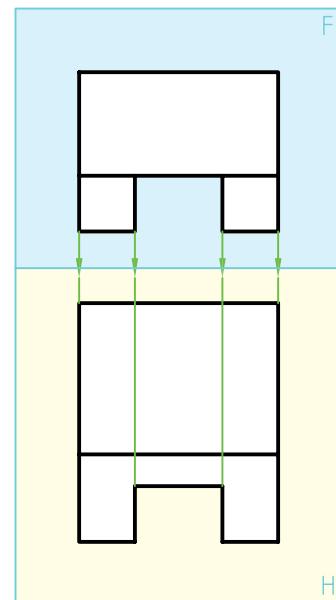
کسی که با نقشه‌کشی آشنایی دارد، با توجه به این نماهای دو بعدی، می‌تواند شکل حقیقی جسم را درک می‌کند.

در مرحله‌ی بعدی جسم را برداشته‌ایم و فقط نماها را نگهداشته‌ایم.

این نماها دو بعدی‌اند:
آنها ساده‌تر هستند.
آنها آسان‌تر رسم می‌شوند.

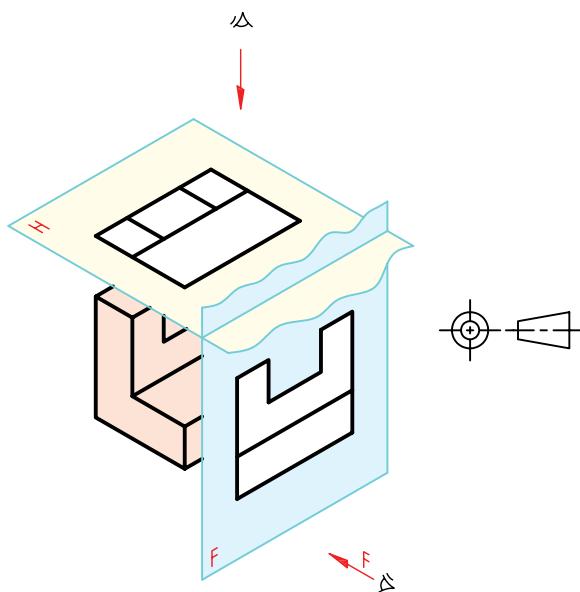
با چرخاندن $H.P$ در جهت عقریه‌ی ساعت، به اندازه‌ی ۹۰ درجه، به شکل کاملاً دو بعدی خواهیم رسید.

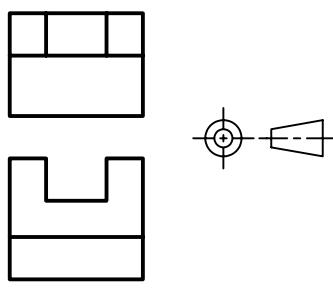
فرجه

به این ترتیب، هنگامی که نماهای نهایی رسم می‌شود، نمای افقی (یا از بالا) درست زیر نمای رو به رو قرار می‌گیرد. برای نقشه‌کشی به روش اروپایی نشانه‌ی یا را در نظر گرفته‌اند که در صورت نیاز، به کار بردۀ می‌شود.

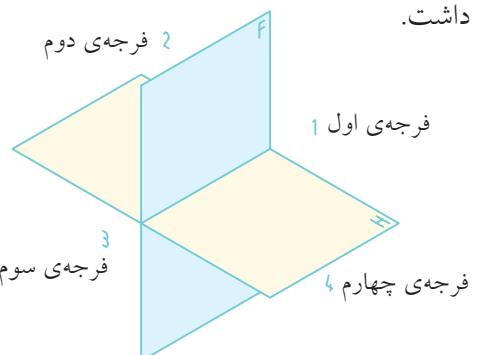
◀ **روش فرجه‌ی سوم:** در این روش جسم در بازه‌ی سوم قرار داده می‌شود. نشانه‌ی این روش یا A است.

اگر همچنان برای دو بعدی کردن فرجه، صفحه‌ی H را در جهت عقربه‌ی ساعت بچرخانیم، نمای از بالا (نمای افقی) در بالای نمای رو به رو قرار می‌گیرد.

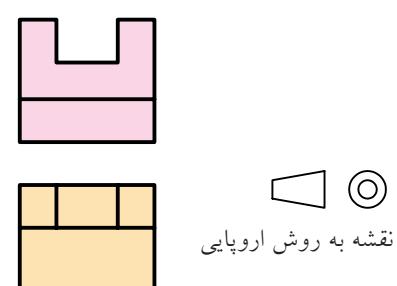
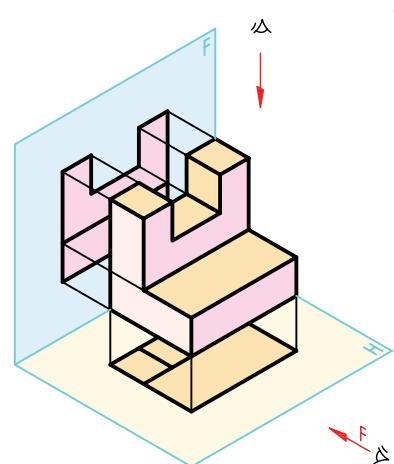

فضای موجود میان دو صفحه‌ی F و H را «فرجه» یا «بازه» گویند. در این فضا (یا ناحیه)، جسم را قرار می‌دهیم و نماهای آن را به دست می‌آوریم. اگر F و H را نامحدود در نظر بگیریم، چهار فرجه‌ی اول، دوم، سوم و چهارم را خواهیم داشت.

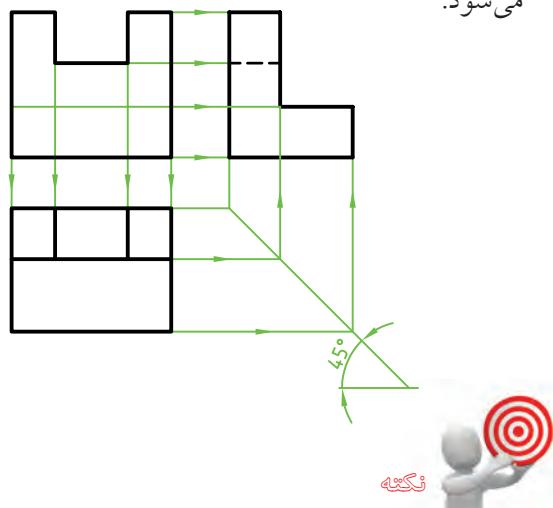
امروزه دو روش نقشه‌کشی وجود دارد.

◀ **روش فرجه‌ی اول:** که به روش اروپایی معروف است. جسم در فرجه‌ی اول قرار می‌گیرد و از آن نما تهیی می‌شود.

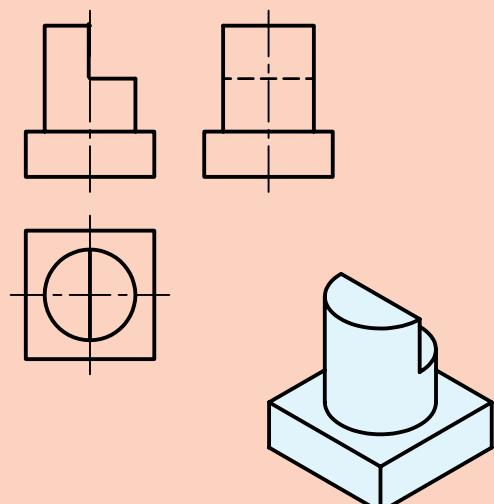

نقشه به روش اروپایی

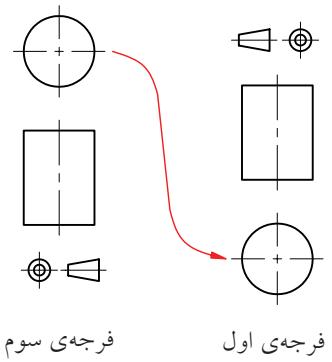
در جهت حرکت عقربه‌های ساعت و P در جهت عکس حرکت عقربه‌های ساعت، نقشه را با سه نما خواهیم داشت. در شکل چگونگی رابطه‌ی این سه نما دیده می‌شود.

در ترسیم نمای نیمرخ، خطی وجود دارد (کف شیار) که در راستای دید ما قرار دارد که، آن را نمی‌بینیم ولی پشت خط دیگری مخفی نمی‌شود. در چنین مواردی، خط را به صورت «خط‌چین» رسم می‌کنیم و به آن «خط ندید» می‌گوییم. به یک نمونه توجه کنید.

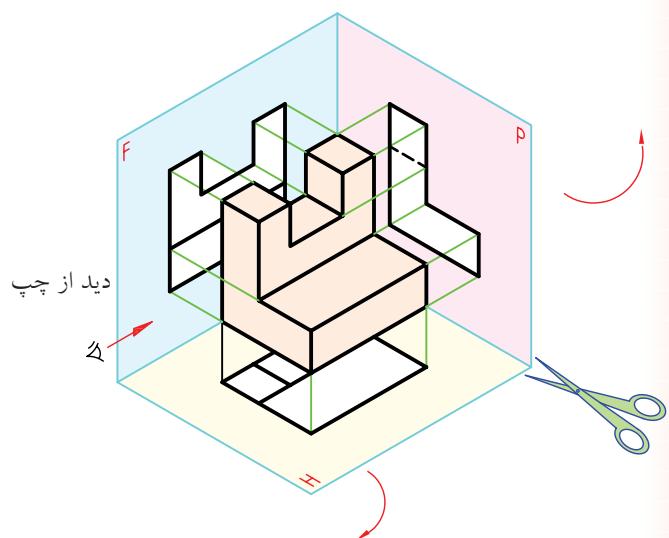

یادداشت: به سادگی می‌توان نقشه‌ای را که در فرجهی سوم ترسیم شده است به نقشه‌ی فرجهی اول تبدیل کرد. برای این کار کافی است که نمای از بالا را به زیر نمای رو به رو منتقل کنید. نقشه‌کشی در ایران بر اساس فرجهی اول است.

نمای سوم

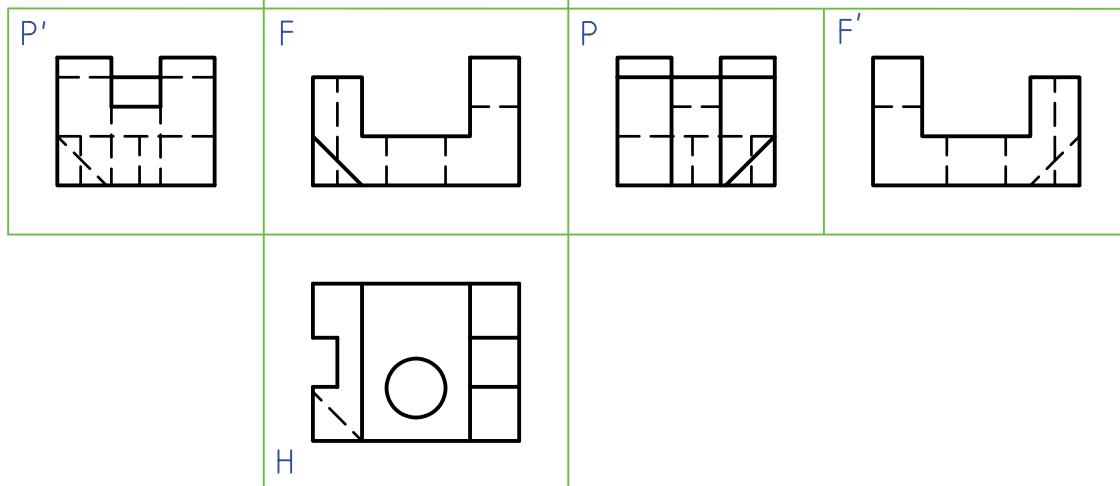
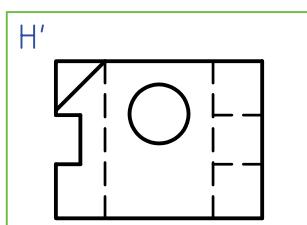
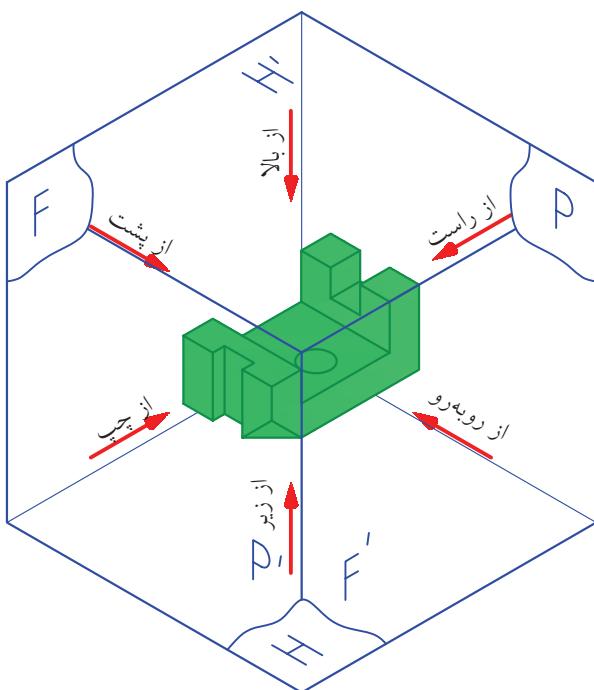
در بسیاری موارد دیده می‌شود که تنها دو نما، برای درک کامل جسم، کافی نیست. در این صورت، می‌توان از نمای سوم که به آن نمای «نیمرخ» هم می‌گویند، استفاده کرد.

در این صورت، یک صفحه‌ی تصویر سوم با نام P هم اضافه خواهد شد. با ثابت نگهداشتن F و چرخاندن H

جعبه‌ی تصویر

چون یک جسم در حالت معمولی دارای شش طرف است. پس، می‌توان شش نما از آن ترسیم کرد. در این صورت، می‌توان شش صفحه تصویر در نظر گرفت که جمعاً یک جعبه را به وجود می‌آورند. به این جعبه، جعبه‌ی تصویر، می‌گویند. به کمک این جعبه می‌توان شش نمای معمولی از جسم را کشید.

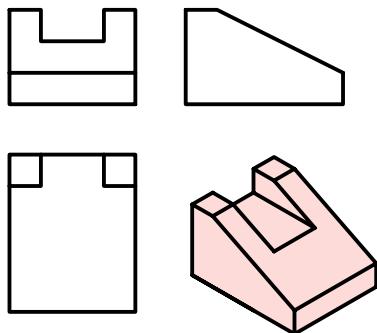
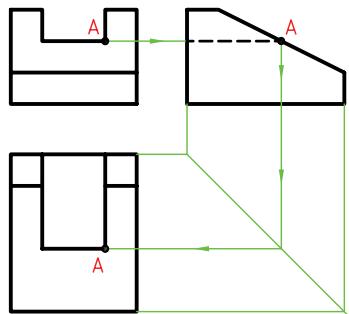

این نقشه را با دقت بررسی کنید. جای نماها را ببینید. گاهی برای اجسام بسیار پیچیده ممکن است از چند نما استفاده شود. معمولاً سه نما کافی است.

ارتباط بین نماها

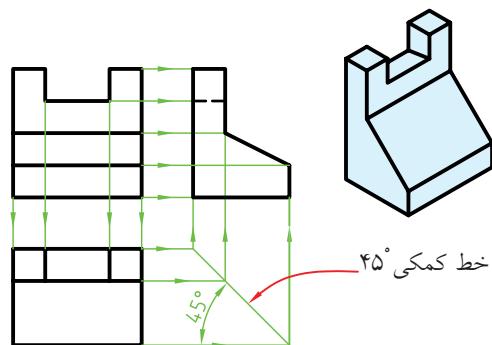
همان‌گونه که دیده‌اید، ارتباط ساده‌ای بین نمای رویه‌رو و افقی و همچنین بین نمای رویه‌رو و نیمرخ وجود دارد که با خط‌های رابط (خط نازک) مشخص می‌شود.

شما همیشه نمی‌توانید هر نما را به تنها یکی کامل کنید. گاهی لازم است برای تکمیل نماها، از ارتباط بین نماها استفاده کنید. به نمونه‌ی مقابل توجه کنید. در این موارد نمای افقی با استفاده از خط‌های رابط کامل می‌شود. زیرا نقطه‌ی A را در نمای افقی، نمی‌توان مستقیماً تعیین کرد.

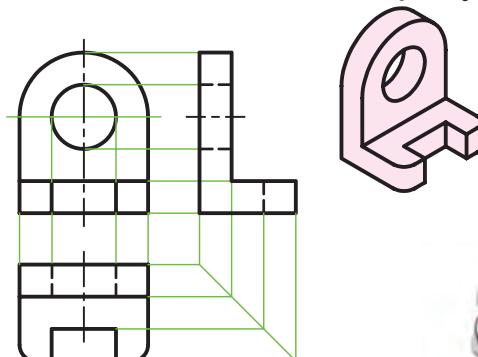

۶. نمای یک پاره خط می‌تواند با خودش مساوی، کوچک‌تر یا صفر شود.
۵. نمای یک صفحه می‌تواند با خودش برابر، کوچک‌تر یا بزرگ‌تر شود.
۶. یک جسم را می‌توان بادقت کافی، از نماهای دو بعدی درک کرد.
۷. بازه یا فرجه، فضای بین دو صفحه را گویند.
۸. نقشه‌کشی در دو بازه‌ی اول (اروپایی) و بازه‌ی سوم، انجام می‌شود.
۹. از یک جسم می‌توان در شرایط عادی از ۱ تا ۶ نما ترسیم کرد.
۱۰. می‌توان نماها را با خطوطی به هم ارتباط داد. این ارتباط می‌تواند در تکمیل نماها کمک کند.

همین ارتباط را می‌توان با خط کمکی 45° درجه، بین نمای افقی و نمای از چپ، برقرار کرد.

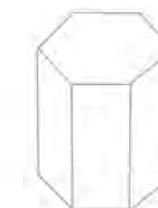
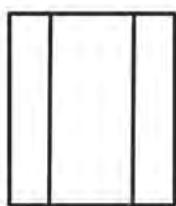
به نمونه‌ای دیگر نگاه کنید. همواره باید این ارتباط بین نماها را در نظر داشته باشد تا از اشتباهات احتمالی جلوگیری شود.

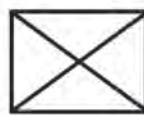
چکیده‌ی مطالعه

۱. در شکل‌های سه‌بعدی، اندازه‌ها غیر واقعی اند و ترسیم آن‌ها مشکل است.
۲. در نقشه‌های دو بعدی، اندازه‌ها واقعی اند و ترسیم آن‌ها ساده است.
۳. برخورد خطی که از A می‌گذرد با صفحه‌ی P یعنی A', تصویر A است.
۴. اگر شعاع تصویر بر صفحه‌ی تصویر عمود باشد، تصویر عمودی است.
۵. برای به وجود آمدن تصویر، سه عامل جسم، شعاع تصویر و صفحه‌ی تصویر لازم است.

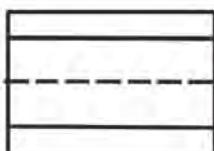
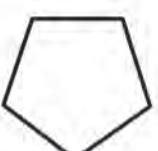
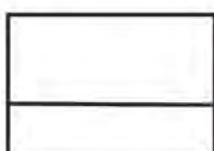
در جدول ۱ سه نما از چند جسم هندسی داده شده است. آنها را با دقت بررسی کنید.

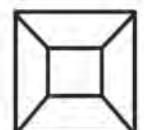
۱. منشور

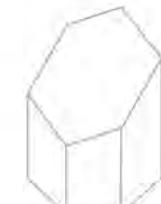
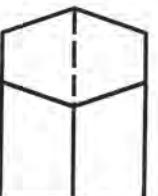
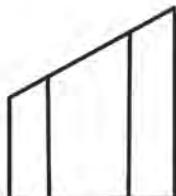
۲. هرم

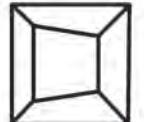
۳. منشور

۴. هرم ناقص

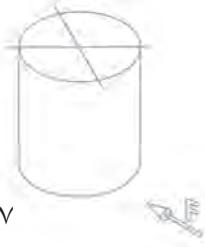

۵. منشور برش دار

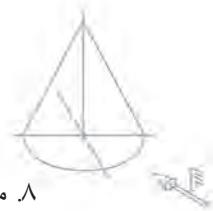
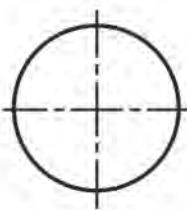
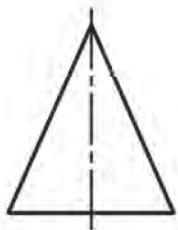

۶. هرم برش دار

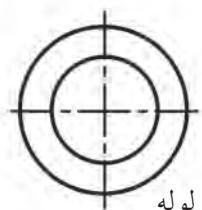
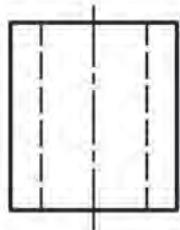
در جدول ۲ به استوانه و مخروط توجه شده است.

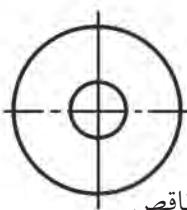
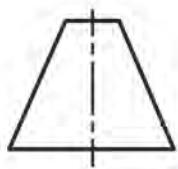
۷. استوانه

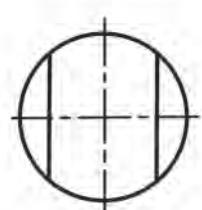
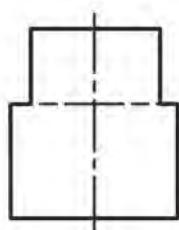
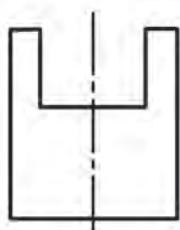
۸. مخروط

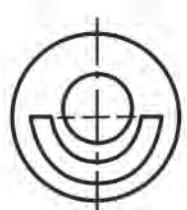
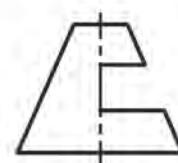
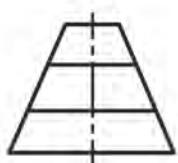
۹. استوانه، لوله

۱۰. مخروط ناقص

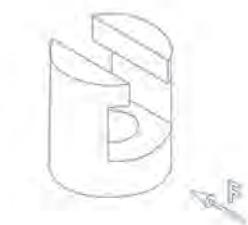
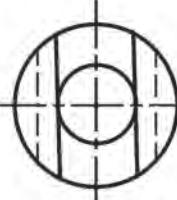
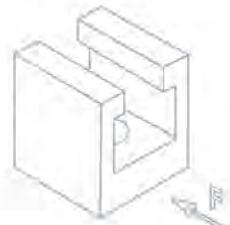
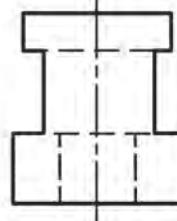
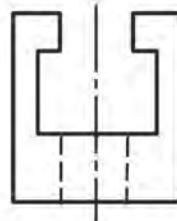
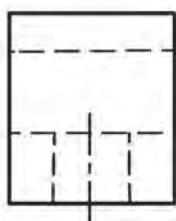
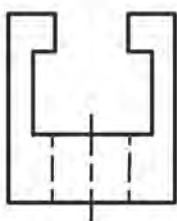

۱۱. استوانه‌ی برش‌دار

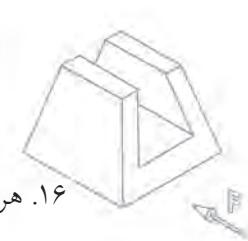
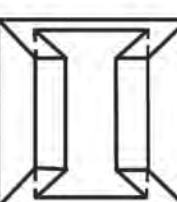
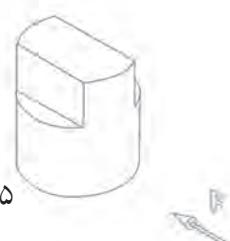
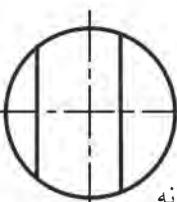
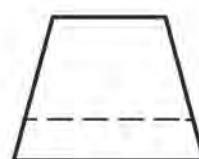
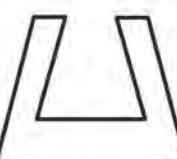
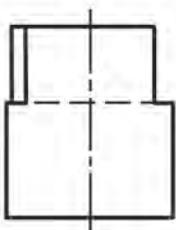
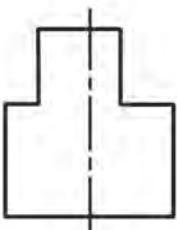
۱۲. مخروط ناقص برش‌دار

در جدول ۳ حالت‌هایی از اجسام، همراه برش‌هایی در آن‌ها دیده می‌شود.

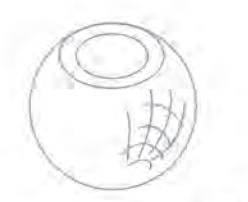
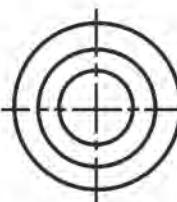
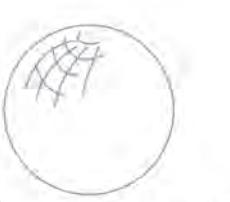
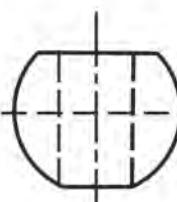
۱۳. منشور

۱۴. استوانه

۱۵. استوانه

۱۶. هرم

۱۷. کره

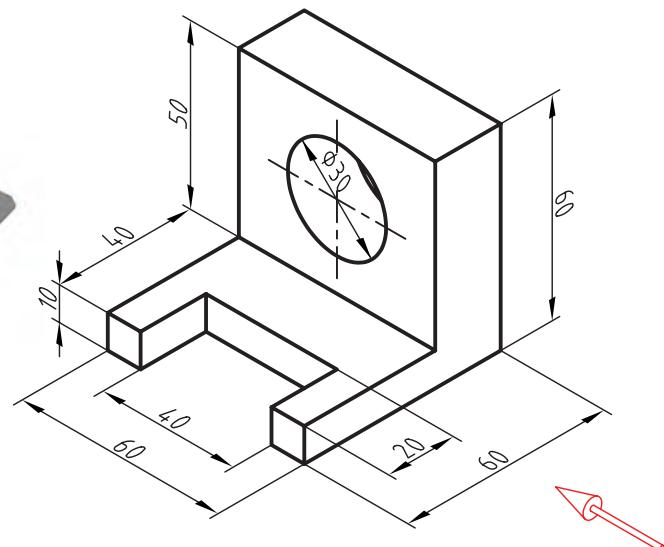
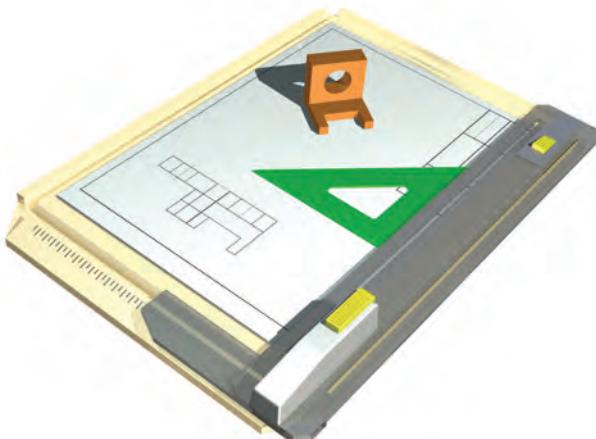
۱۸. کره

دستور کار شماره ۱

رسم نما

(۳۰ دقیقه)

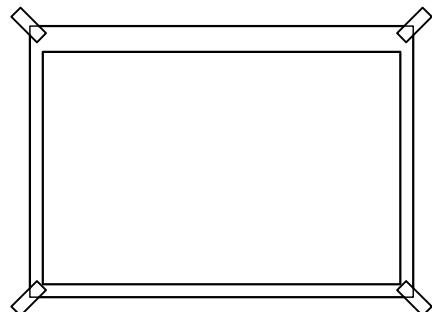
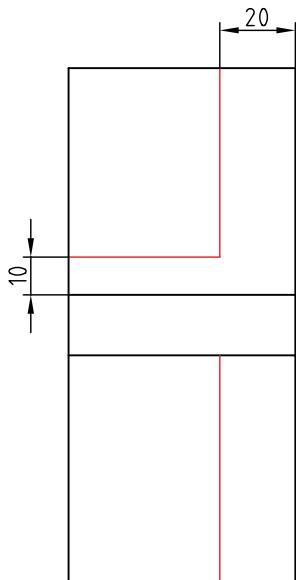
جدول ابزار

مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خطکش تی
موبی	برس	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا
کوچک	قیچی	نرم	پاک‌کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
		نواری	چسب

مراحل ترسیم

- سپس مستطیلی به عرض ۲۰ و مستطیل دیگر به عرض ۱۰ را ترسیم کنید.

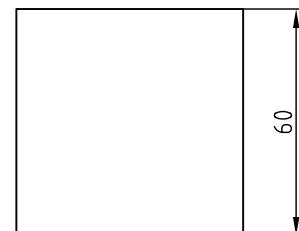
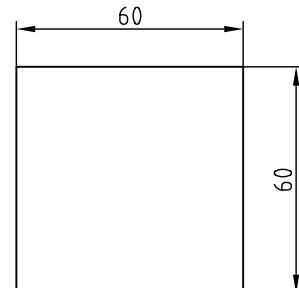
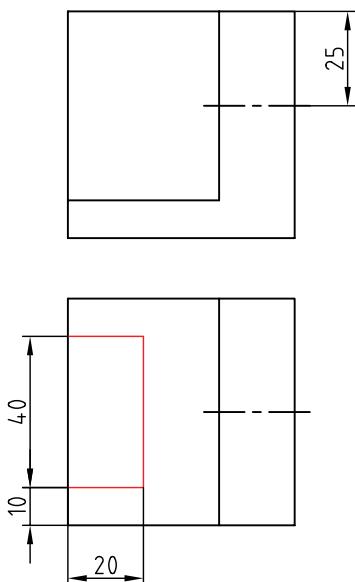
- مستطیل کوچک در نمای افقی را نیز ترسیم کنید.

۱. کاغذ A4 را افقی بجسمانید.
۲. ابتدا محدوده‌ی نمای رو به رو را که یک مربع 60×60 است رسم کنید:

- محدوده‌ی نمای افقی هم یک مربع 60×60 خواهد بود
که باید دقیقاً در راستای نمای رو به رو قرار گیرد.
- فاصله‌ی دو نما دلخواه است.

۳. در نمای افقی باید شکاف 20×40 کم شود.
- مستطیل 20×40 را در نمای افقی بسازید.

۴. مطابق نمای رو به رو باید یک قسمت از محدوده‌ی رسم شده در نمای رو به رو برداشته شود.

حکیم عمر خیام

حکیم ابوالفتح عمر خیام نیشابوری (متولد حدود ۴۳۹ هجری قمری، وفات حدود ۵۲۶ هجری قمری)، حکیم، فیلسوف، شاعر و ریاضی‌دان بزرگ و از چهره‌های درخشان ایران و جهان است. او مطالعات زیادی در معادلات جبری به طور مثال در معادلات درجه سوم، انجام داد و با استفاده از مقاطع مخروطی به حل این معادلات پرداخت.

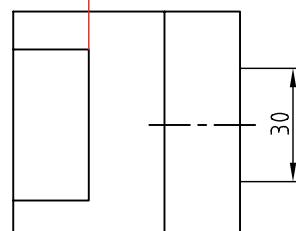
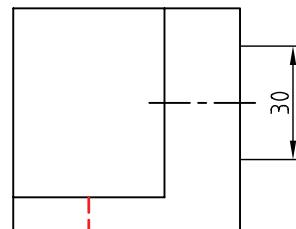
ضمناً با طبقه‌بندی معادلات برای آن‌ها روش‌های هندسی پیشنهاد کرد. هم‌چنین خیام به پژوهش‌های متعددی درباره اصول موضوعه دست زد. اصول موضوعه مجموعه‌ی قوانین در هندسه هستند که در این علم بدون برهان و استدلال پذیرفته می‌شوند. خیام درباره اصل پنجم از اصول موضوعه اقلیدس با این مضمون که از یک نقطه در خارج از یک خط راست تنها یک خط می‌توان موازی با آن رسم کرد پژوهش کرد و مانند بسیاری از دانشمندان یونانی پیش از خود در درستی این اصل تردید کرد و نتایج حاصل از تردیدهای خیام مقدمه‌ای برای پایه‌گذاری هندسه ناقلیدسی توسط ریاضی‌دان غربی به شمار می‌آید.

۵. به کمک خط رابط، خط‌چین مربوط به شکاف را در نمای رو به رو بگذارید.

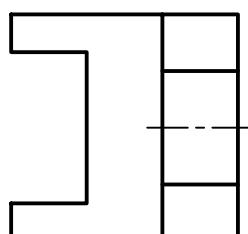
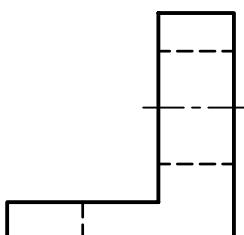
- یک خط محور برای سوراخ استوانه‌ای، هم در نمای افقی و هم در نمای رو به رو رسم کنید.

- قطر سوراخ‌ها را مشخص کنید (برابر ۳۰).

۶. خط‌چین‌ها را برای نشان دادن سوراخ‌ها ترسیم کنید.
- خطوط اضافی را پاک کنید.

- نقشه را پرنگ کنید.

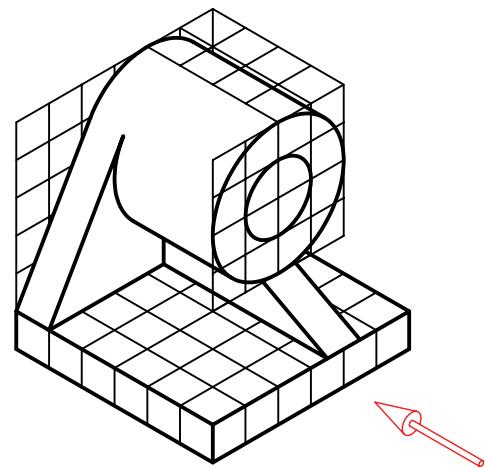
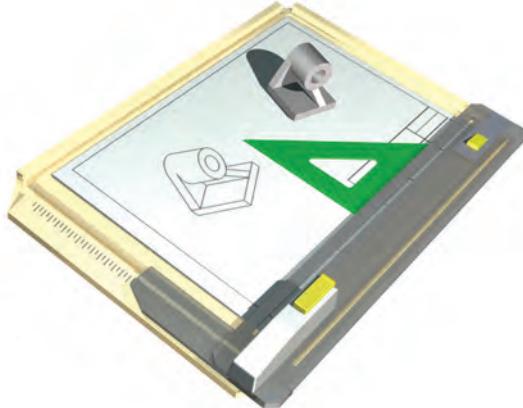
۷. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

دستور کار شماره‌ی ۲

ترسیم سه نما از مدل رو به رو

(۳۵ دقیقه)

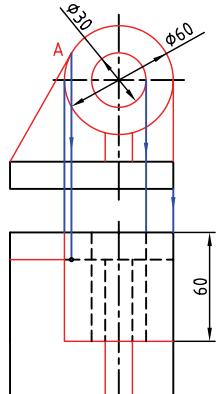

جدول ابزار

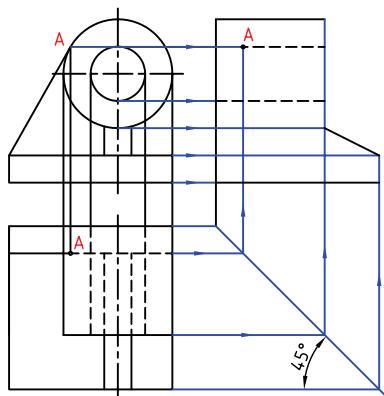
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
معمولی	تراش	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی
A4	کاغذ	ثابت	خط کش تی
مویی	برس	$45^\circ - 60^\circ$	گونیا
کوچک	قیچی	نرم	پاک کن
روپوش سفید	لباس کار	HB	مداد
	پرگار	نواری	چسب

مراحل ترسیم

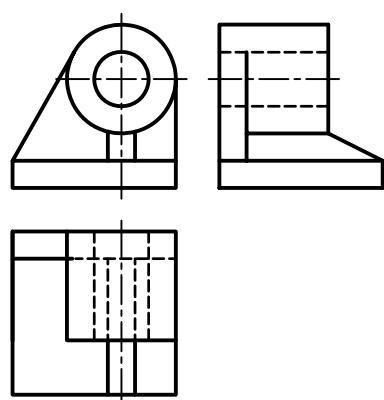
- نقطه‌ی A در نمای افقی را به کمک رابط به دست آورید.

۴. با کمک خط‌های رابط و خط کمکی 45° درجه، نمای نیمرخ را کامل کنید. خطوط را پررنگ کنید.

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

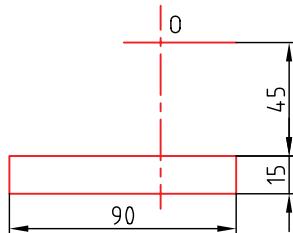

۱. کاغذ A4 را، افقی بچسبانید.

- هر مربع را برابر 15 در نظر بگیرید.

- مستطیلی به طول 90 و ارتفاع 15 ترسیم کنید.

- در فاصله‌ی 30 (از لبه‌ی سمت راست مستطیل) یک خط محور عمودی رسم کنید. نقطه‌ی O را در ارتفاع کلی 60 تعیین کنید.

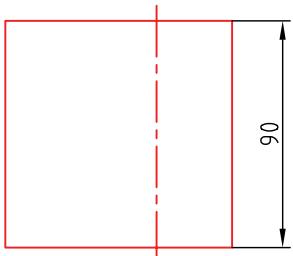

۲. در نمای افقی مربعی به ضلع 90 بکشید.

- فاصله‌ی این مربع از نمای رو به رو دلخواه است.

- خط محور را روی این نما هم بکشید.

- دقیق کنید که نمای دقتاً در راستای هم باشد.

۳. دو دایره به قطرهای 30 و 60 و به مرکز O بزنید.

- خطی از گوشی مستطیل 90×15 بر دایره بزرگ مماس کنید (تا A مشخص شود).

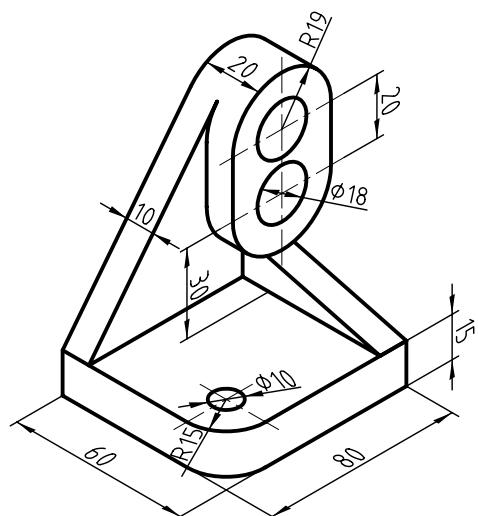
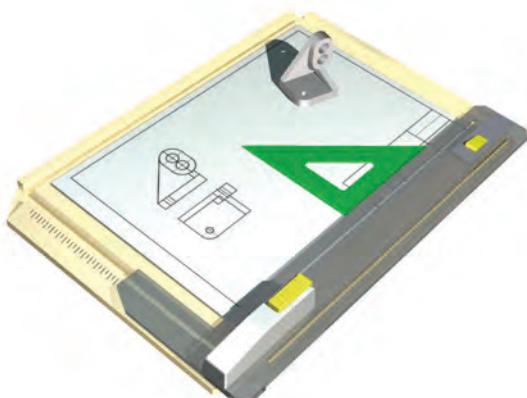
- به کمک خط‌های رابط، نمای استوانه به طول 60 را تکمیل کنید. سوراخ در نمای افقی به صورت دو خط‌چین در می‌آید. پایه و تیغه را کامل کنید.

دستور کار شماره‌ی ۳

ترسیم نمای دیوارکوب چوبی

(۵۰ دقیقه)

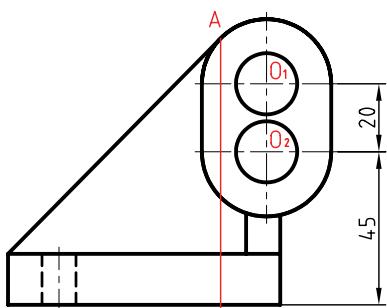

جدول ابزار

نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی
میز نقشه‌کشی	حداقل 50×70	میز نقشه‌کشی	حداقل 50×70
خطکش تی	ثبت	خطکش تی	ثبت
گونیا	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$	گونیا	$45^\circ - 30^\circ - 60^\circ$
پاک‌کن	نرم	پاک‌کن	نرم
مداد	HB	مداد	HB
چسب	نواری	چسب	نواری

مراحل ترسیم

- نمای افقی را کامل کنید.

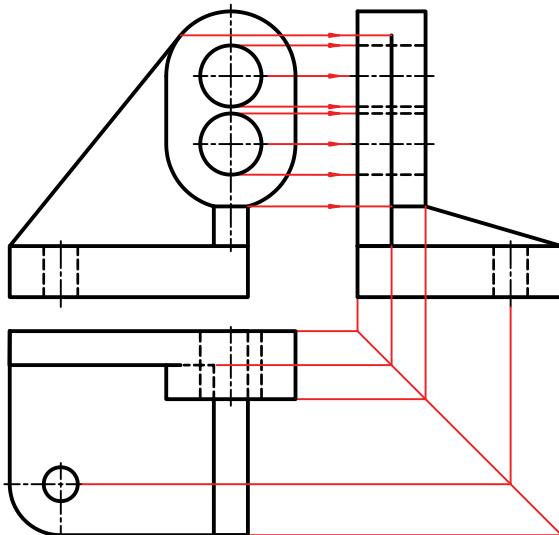

۱. کاغذ A4 را به صورت افقی بجسبانید. کادر را ترسیم کنید.

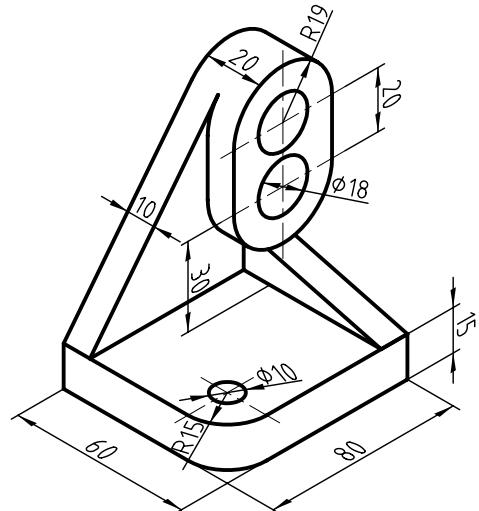
- مستطیل به ابعاد 15×80 را ترسیم کنید به گونه‌ای که گوششی پایین سمت چپ به فاصله‌ی ۹۵ از بالا و 30° از چپ باشد.

- خط محور عمودی را به فاصله‌ی ۵ نسبت به لبه‌ی سمت راست مستطیل بکشید..

۲. به کمک خط‌های رابط، نمای جانبی را رسم و تکمیل کنید.

۳. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

۴. مراکز O_1 و O_2 را روی خط محور معین کنید.

- طبق اندازه‌های ۴۵ و ۲۰، دو مرکز O_1 و O_2 را تعیین کنید.

- دو نیم‌دایره به شعاع‌های ۱۹ و دو دایره به شعاع ۹ را به مرکزهای O_1 و O_2 بزنید.

- مماس در نقطه‌ی A را مشخص کنید و نقطه‌ی تماس را به نمای افقی منتقل سازید.

ارزشیابی پایانی

◀ نظری

۱. عیب‌های نقشه‌ی سه‌بعدی چیست؟
۲. برتری‌های نقشه‌ی دو‌بعدی کدام‌اند؟
۳. تصویر را تعریف کنید.
۴. منظور از تصویر عمودی چیست؟ با ترسیم شکل توضیح دهید.
۵. چه عواملی در ایجاد یک تصویر مهم هستند؟ آیا می‌توان جای عوامل را عوض کرد؟
۶. با ترسیم شکل، چگونگی تغییر اندازه‌ی تصویر یک پاره خط یا یک صفحه را شرح دهید.
۷. آیا می‌توان با توجه به نمای دو‌بعدی، درکی از یک جسم سه‌بعدی به دست آورد؟
۸. منظور از بازه یا فرجه چیست؟
۹. نقشه‌کشی در کدام فرجه‌ها انجام می‌شود. به نظر شما کدام بهتر است؟
۱۰. نمایی یک جسم، حداقل چندتاست؟ آیا همیشه این تعداد نمای لازم است؟
۱۱. چگونگی استفاده از ارتباط بین نمایها را در تکمیل نمایها، با رسم شکل شرح دهید.

ب) با نگاه کردن به پاسخ، اشتباهات احتمالی خود را اصلاح کنید.

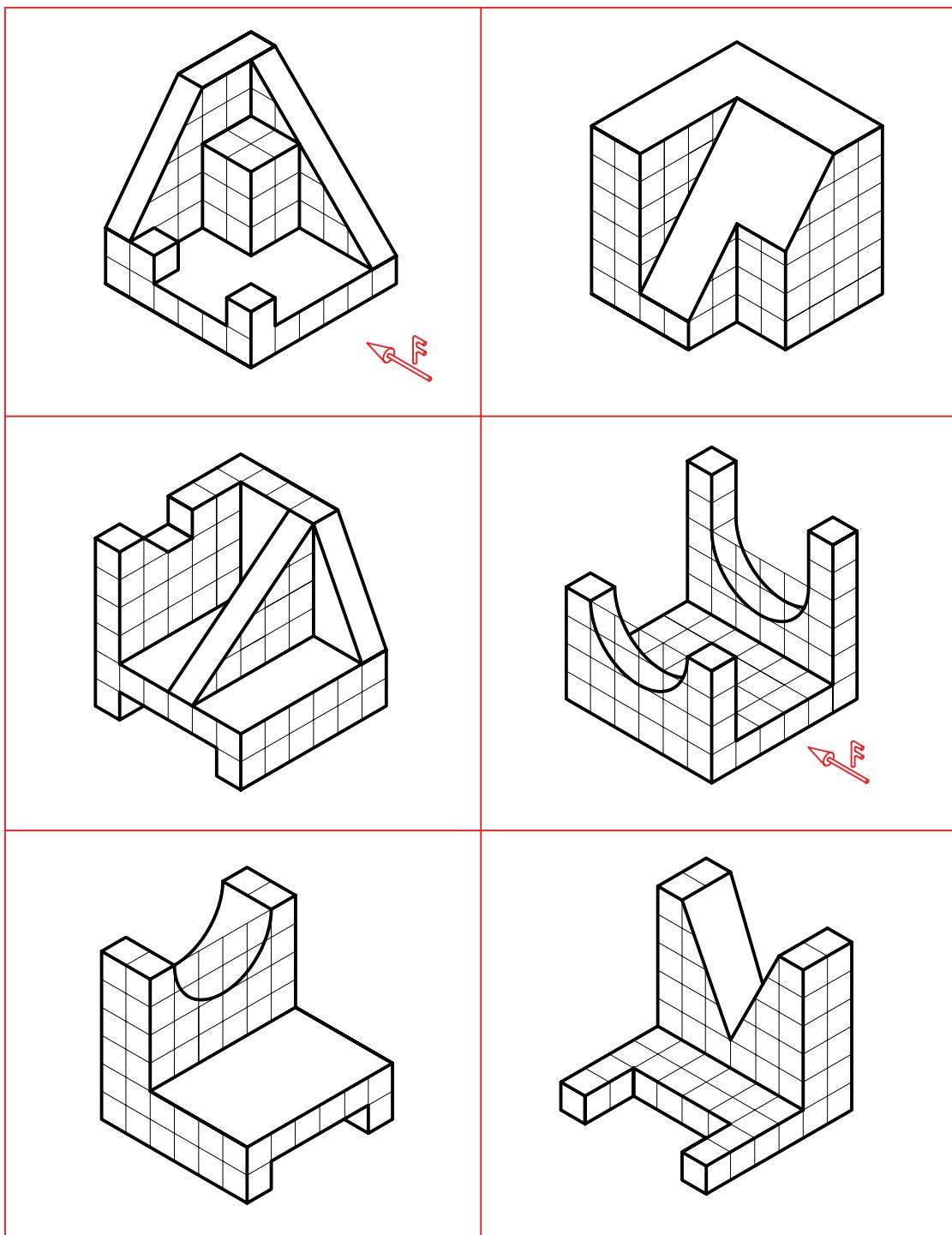
پ) با تکرار تمرین بالام توانید مهارت بیشتری به دست آورید.

۲. سه نما از هر مدل ترسیم کنید. هر مربع را برابر 10° در نظر بگیرید.

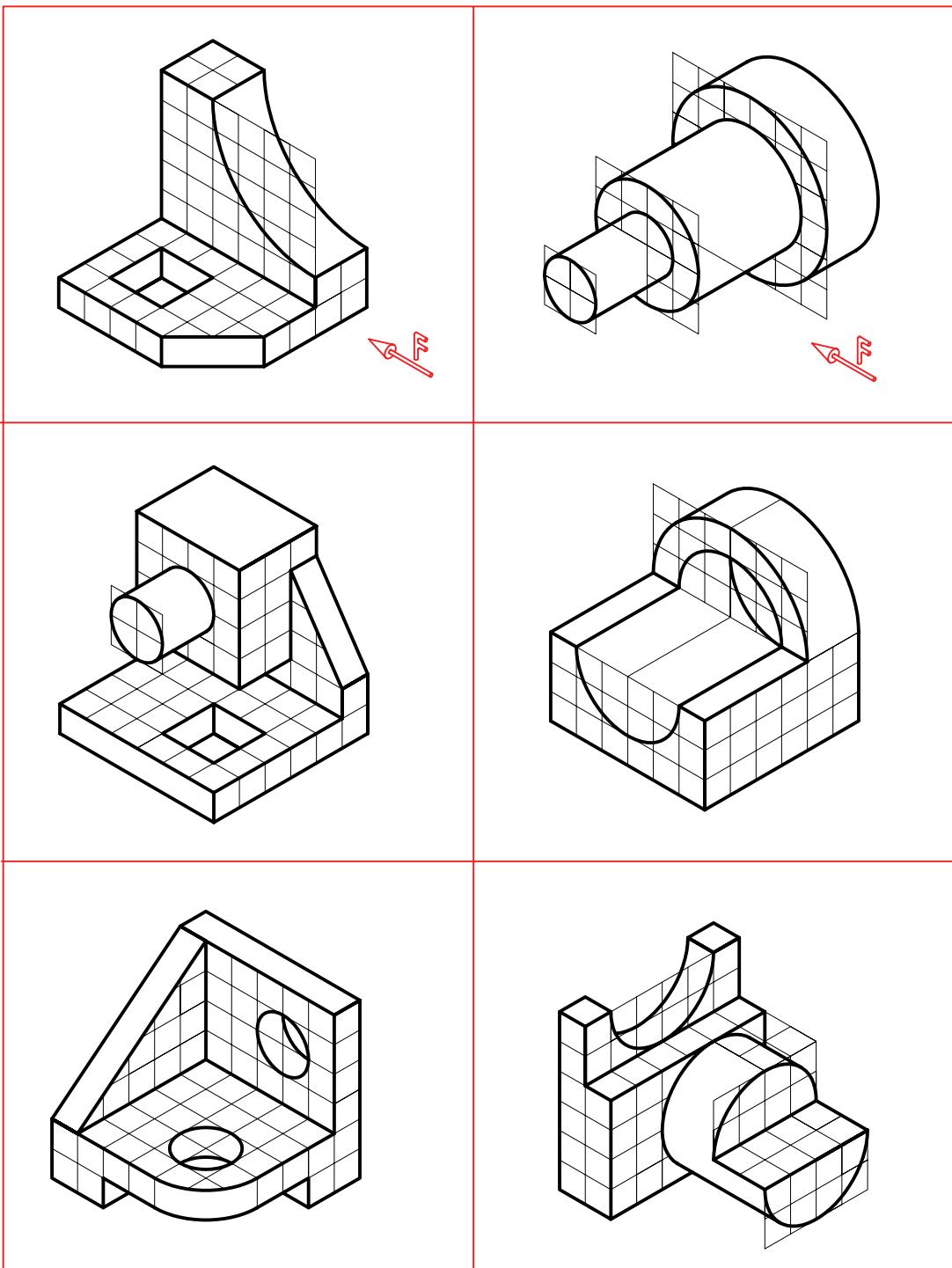
۱. شکل‌های داده شده در جدول‌های ۱، ۲ و ۳ را، یکبار با دست آزاد رسم کنید.

برای نتیجه‌گیری بهتر می‌توانید:

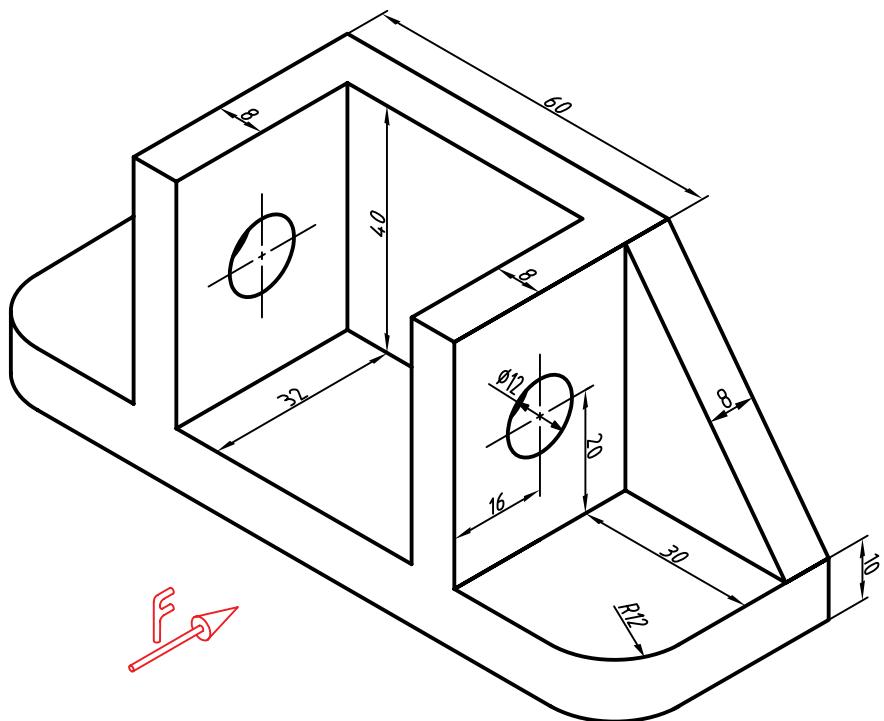
الف) در هر مورد با پوشاندن پاسخ، سه نما را ترسیم کنید.

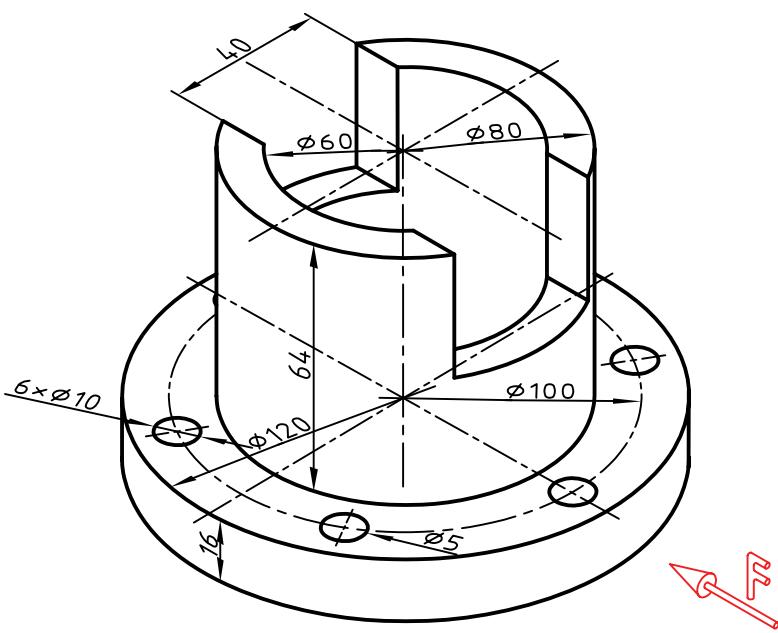
۳. سه نما از هر مدل ترسیم کنید. هر مربع را برابر 10×10 در نظر بگیرید.

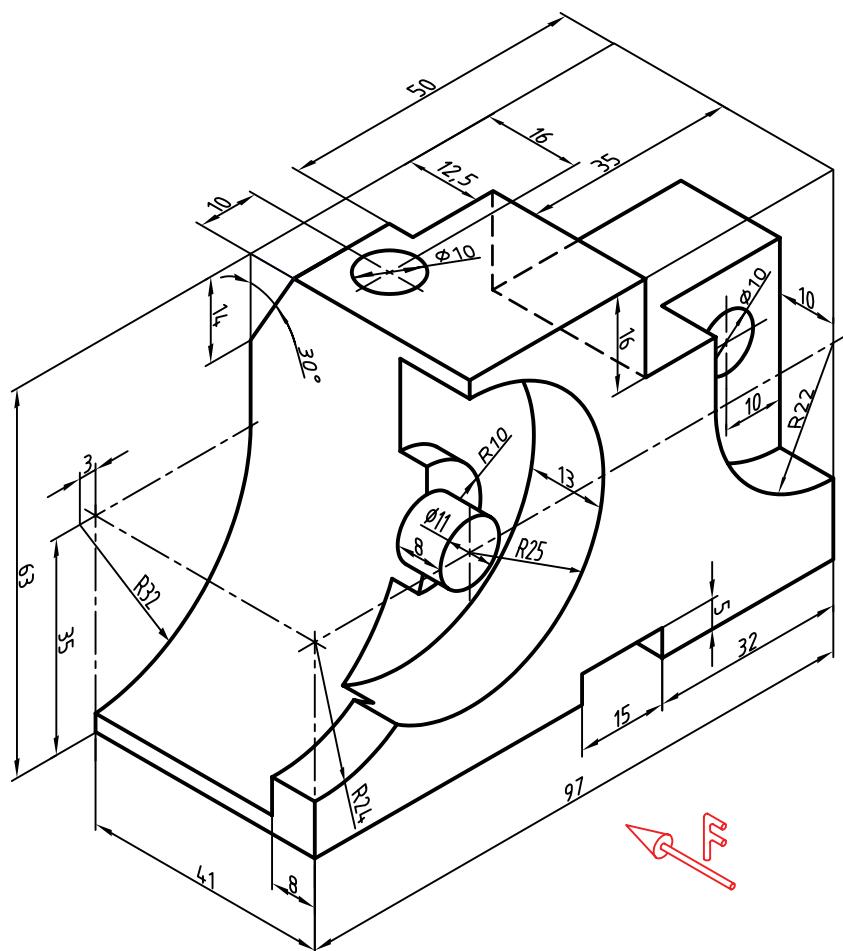
۴. برای بدنه‌ی آلومینیم، سه نما ترسیم کنید. (بدون اندازه‌گذاری)

۵. برای فلانچ چدنی سه نما ترسیم کنید.

۶. برای نگهدارنده‌ی ابزار، سه نما ترسیم کنید.

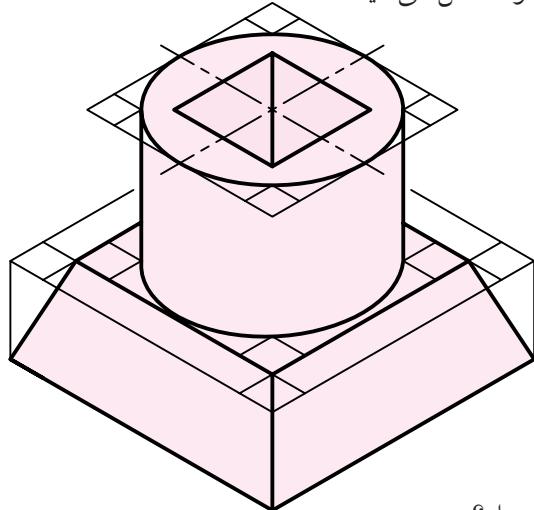
توانایی ترسیم تصویر مجسم ایزومتریک

◀ پس از آموزش این توانایی، از فرآگیر انتظار می‌رود:

۱. تصویر مجسم ایزومتریک را معرفی کند.
۲. محورها و جعبه‌ی محیطی را ترسیم کند.
۳. نمای ایزومتریک اجسام ساده را ترسیم کند.
۴. نمای ایزومتریک اجسام با سطوح شیب‌دار را ترسیم کند.
۵. دایره را در نمای ایزومتریک ترسیم کند.
۶. کاربردهای تصاویر مجسم را شرح دهد.

ساعات آموزش		
نظری	عملی	جمع
۳	۵	۸

پیش آزمون

۱. آیا می توانید یک مکعب را با دست آزاد ترسیم کنید.
۲. اگر بخواهید این مکعب خوب ترسیم شود به چه وسایلی نیاز دارید؟
۳. اگر بخواهید شکلی ساده، مانند یک سکوی مسابقه را ترسیم کنید، چگونه عمل می کنید؟
۴. به نظر شما در شکل سه بعدی مقابل چه ویژگی هایی وجود دارد؟

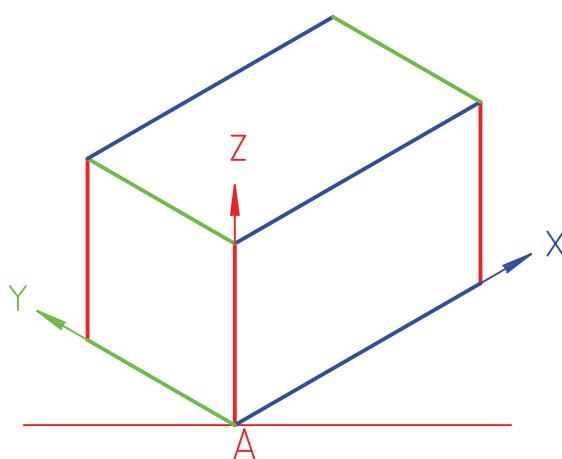
۵. آیا هر قطعه یا مجموعه را می توان در یک جعبه مکعب مستطیلی قرار داد؟
۶. در صورت مثبت بودن پاسخ پرسش شماره ۵، اندازه های جعبه چگونه معین خواهد شد؟
۷. آیا نمایش یک جسم به صورت سه بعدی مزیتی دارد؟
۸. به نظر شما شکل سه بعدی بالا (پرسش شماره ۴) به همین صورت که هست، فرق زیادی با عکسی از آن که با دوربین گرفته شده باشد، دارد؟
۹. به نظر شما گودی سوراخ روی شکل بالا چه قدر است؟
۱۰. اگر در شکل بالا همهی خط چین ها داده شود، شکل بهتر می شود؟

نمای ایزومتریک

جعبه‌ی محیطی

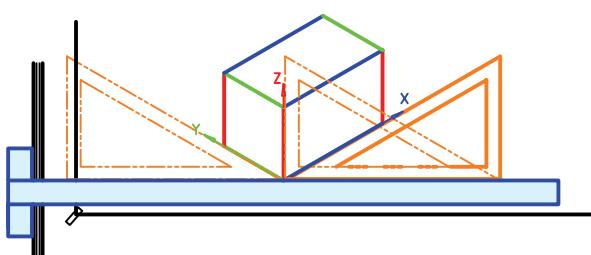
هر جسم را می‌توان درون یک جعبه فرض کرد. این جعبه را «جعبه‌ی محیطی» می‌نامند.

برای ترسیم تصویر مجسم، می‌توان از خطوط این جعبه استفاده کرد و به نقاط مختلف جسم دسترسی پیدا کرد. این جعبه با استفاده از ابعاد کلی جسم، رسم می‌شود.

ترسیم محورها

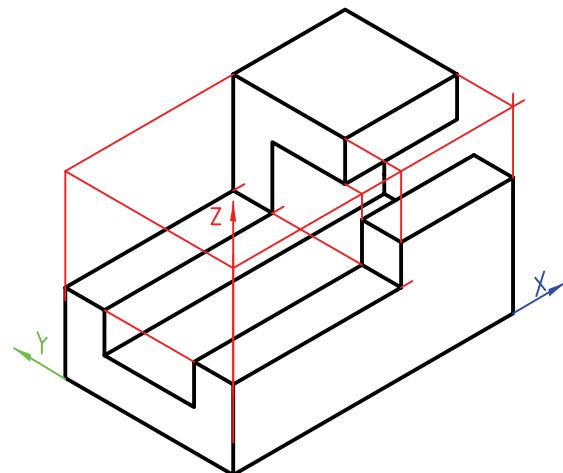
ترسیم محورها ساده است. نقطه‌ی A روی خط افقی انتخاب و به کمک زاویه‌ی 30° درجه‌ی موجود روی گونیا، محورها رسم می‌شود.

تصویر مجسم

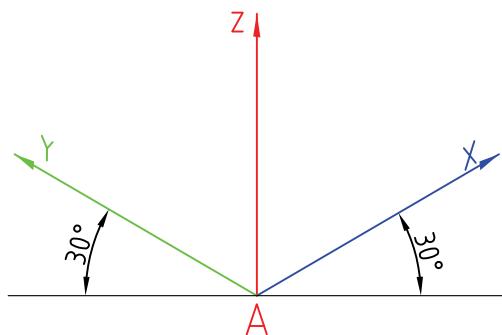
تصویر مجسم، نمایی است سهبعدی. در این شکل می‌توان جسم را به صورت واقعی دید (تقریباً شبیه به عکسی که با دوربین می‌گیرید).

به دلیل توانایی زیاد، این نما به میزان گسترده‌ای ترسیم می‌شود. در این نمونه، همه‌ی خط‌های موجود، با سه خط اصلی، که آن‌ها را «محور» می‌نامیم، موازی هستند.

محورها

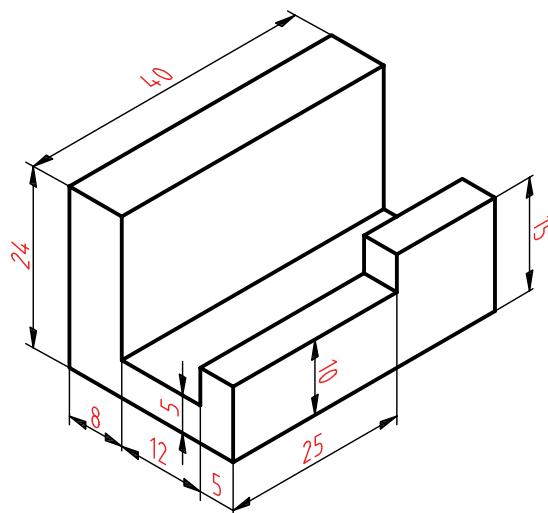
یکی از معروف‌ترین سهبعدی‌ها، «ایزومتریک» نام دارد. در این سهبعدی، محور X، Y، و Z وجود دارد که خط‌های معمولی جسم (بدون شب) با آن‌ها موازی است. زاویه‌ی محورهای X و Y با خط مبنای افقی (که با خطکش تی کشیده می‌شود)، 30° است.

ترسیم جسم ساده

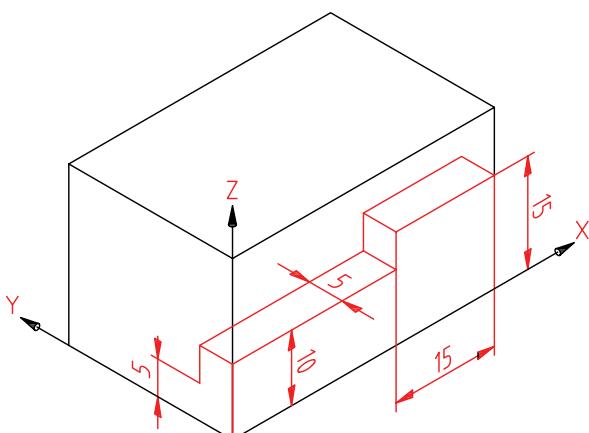
می خواهیم تصویر مجسم ایزومتریک قطعه‌ی زیر را رسم کنیم.

۱. ابعاد کلی جسم را در نظر می‌گیریم. این ابعاد ۴۰ برای محور X، ۲۵ برای محور Y و ۲۴ برای محور Z است.

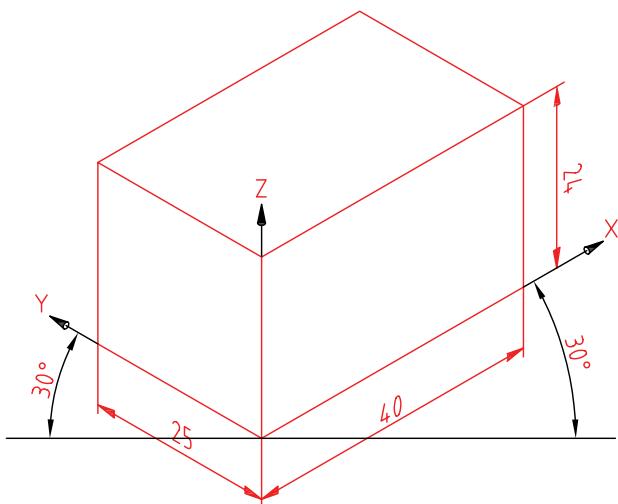
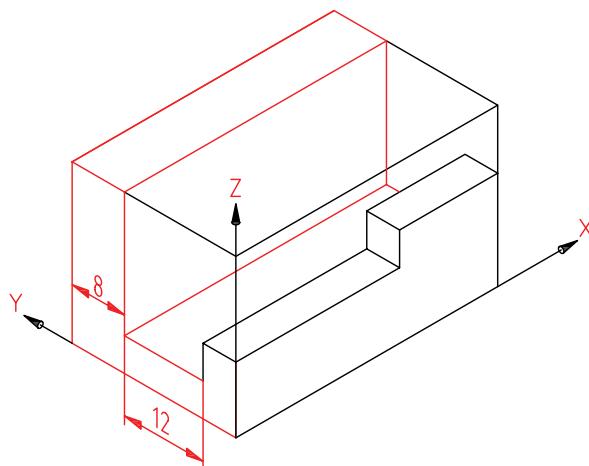

۲. جعبه‌ی محیطی را با این اندازه‌ها رسم می‌کنیم.

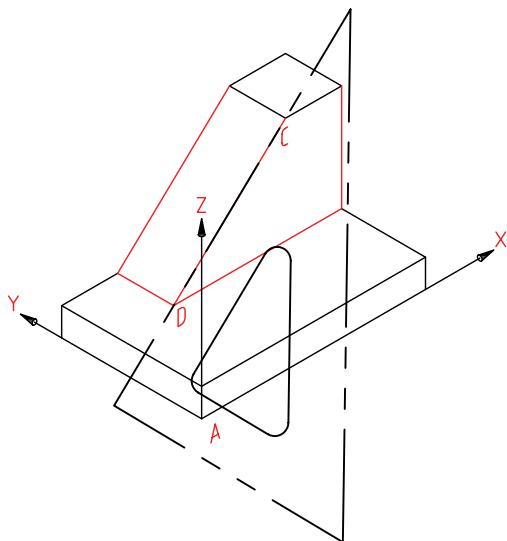
- برای این کار پس از کشیدن محورها (شروع از A)، ۴۰ میلی‌متر روی X (از A به سمت راست) و ۲۵ میلی‌متر روی محور Y و سرانجام ۲۴ میلی‌متر روی محور Z جدا می‌کنیم.
- فقط با گونیای 30° و کمک خط کش تی، جعبه کامل می‌شود.

- اکنون می‌توان، به آرامی و دقیق، خط‌های اضافه را پاک و خط‌های اصلی را (با ضخامت خط استاندارد) پررنگ کرد.

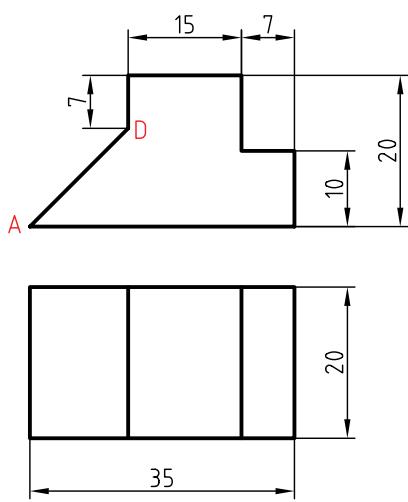

به کمک یک خطکش (لبه‌ی گونیا)، این دو نقطه به هم وصل می‌شود. طولی که برای شیب به دست می‌آید بستگی به موقعیت آن در جسم دارد. می‌توان نقشه را کامل کرد.

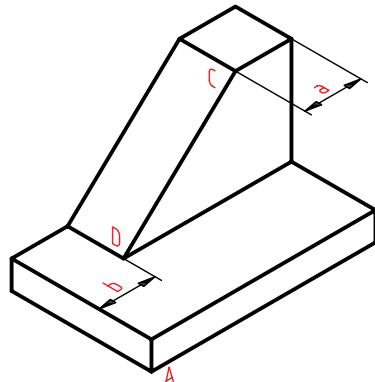

پرسش نمونه: در جسم زیر پاره خط \overline{AD} یک خط شیب‌دار است.

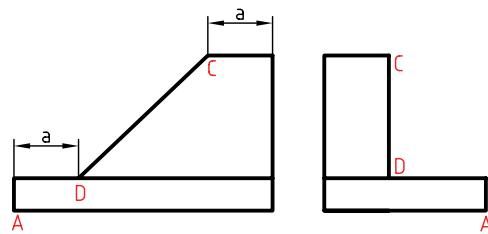
اگر A را مبدأ تصویر مجسم بگیریم، برای رسیدن به D باید به اندازه‌ی ۱۳ روی محور X به سمت راست برویم و سپس به اندازه‌ی ۱۳ بالا برویم (موازی Z).

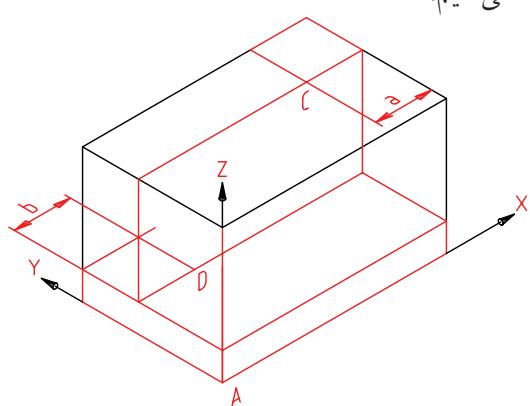
ترسیم جسم با شیب
اگر در جسم خطی وجود داشته باشد که با محورهای X, Y و Z موازی نباشد، آن خط را شیب‌دار می‌گویند. در شکل زیر، خط \overline{CD} شیب‌دار است. برای ترسیم تصویر مجسم باید دو نقطه‌ی C و D را روی سه‌بعدی مشخص کنیم.

به نقشه‌ی این جسم دقیق نشده است ولی طبق اندازه‌های موجود، می‌توان به نقطه‌های C و D رسید.

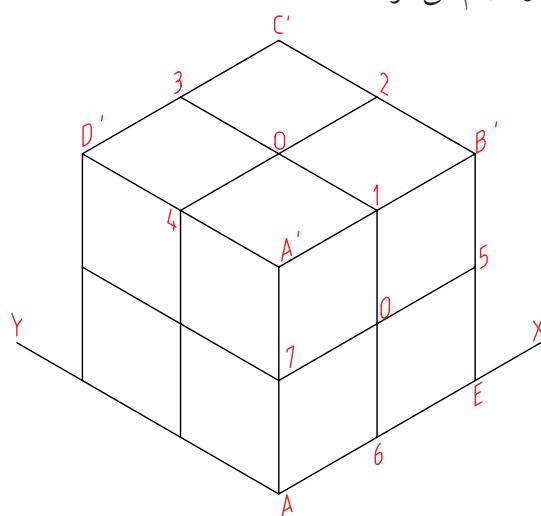

پس از ترسیم جعبه‌ی محیطی، با توجه به اندازه‌های a و b (که روی نقشه به ما داده می‌شود) موقعیت C و D را پیدا می‌کنیم.

ترسیم دایره در تصویر مجسم (رسم بیضی)

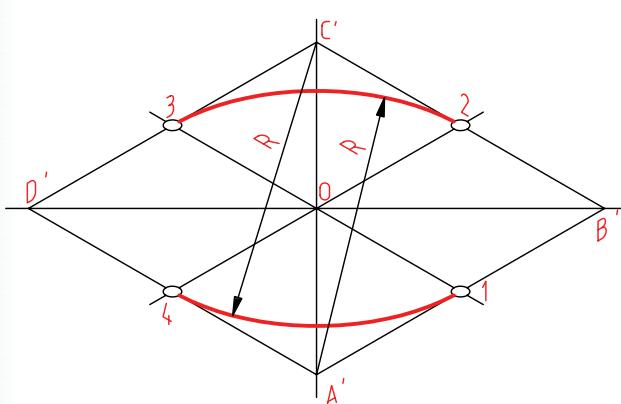
یک دایره در حالت ایزومتریک به صورت یک بیضی در می‌آید. این بیضی را می‌توان به طور تقریبی (شبیه به بیضی حقیقی) رسم کرد. این کار به کمک چهار کمان، با پرگار انجام می‌شود.

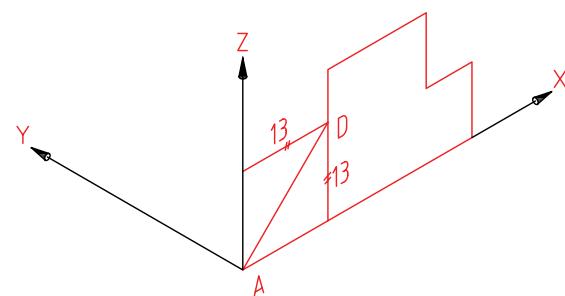
- سطح بالایی مکعب یعنی $A'B'C'D'$ را در نظر می‌گیریم.

- خط‌های $\overline{2}$ و $\overline{3}$ را ترسیم می‌کنیم. این خطوط اضلاع لوزی را نصف می‌کنند.

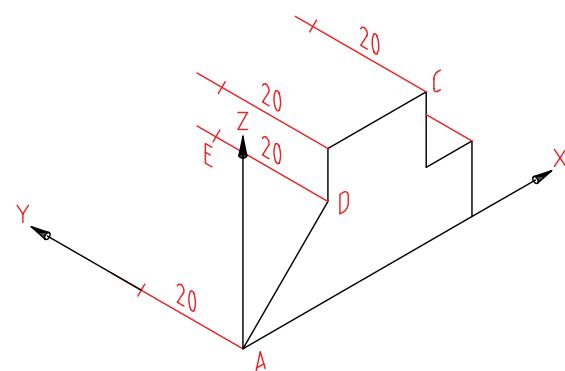
- سوزن پرگار را در A' قرار می‌دهیم و کمانی به شعاع $\overline{A'2}$ می‌زنیم. همین کار را به مرکز C' هم انجام می‌دهیم. تقریباً نصف بیضی رسم شده است.

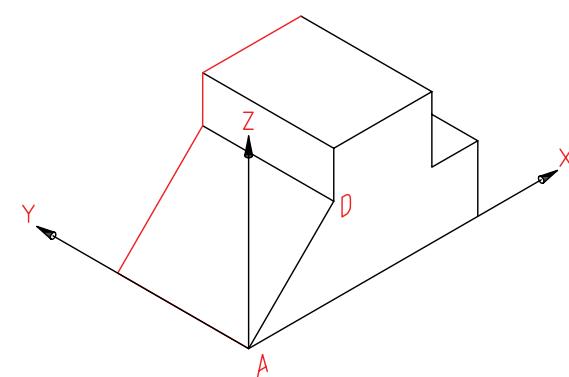
به این ترتیب موقعیت D مشخص می‌شود. سطح جلوی جسم را با توجه به اندازه‌ها کامل می‌کنیم.

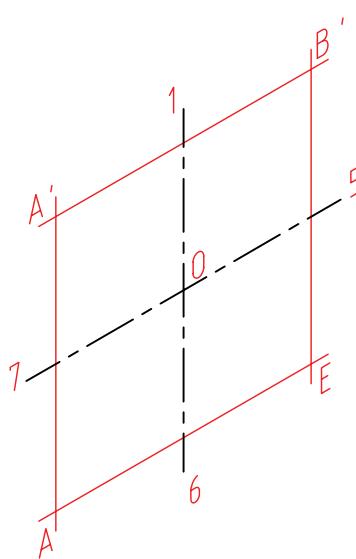
برای تمام کردن کار، لازم است موازی با محور Y، همهی نقاط موجود را منتقل کنیم. پس، همهی نقاط موجود را به اندازه‌ی ۲۰ جلو می‌بریم.

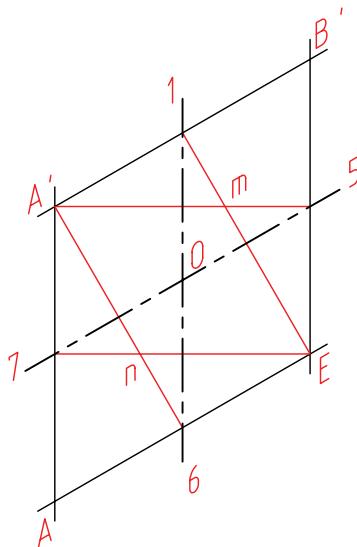
تصویر مجسم را کامل می‌کنیم.
می‌توان خطوط اضافی را پاک کرد.

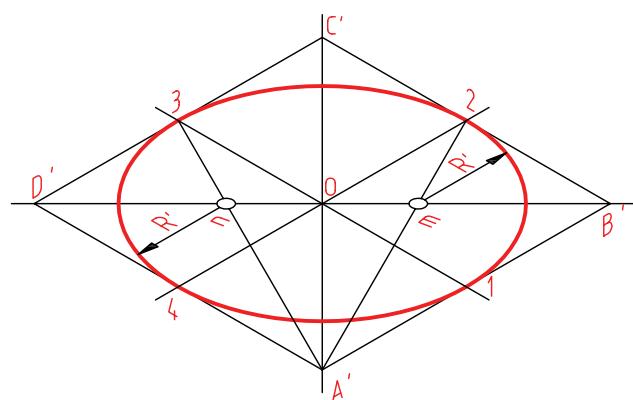
لوزی $A'B'EA$ کامل شده است.
O مرکز دایره‌ی واقعی است و ضلع لوزی برابر قطر دایره‌ی حقیقی است.

در شکل دیده می‌شود که نقاط m و n را به روش دیگری هم می‌توان تعیین کرد. یعنی به جای ترسیم قطر بزرگ لوزی، یک بار از A' به وسط ضلع‌های روبرو (به ۵ و ۶) و یک بار هم از E به ۱ و ۷ وصل کرد.

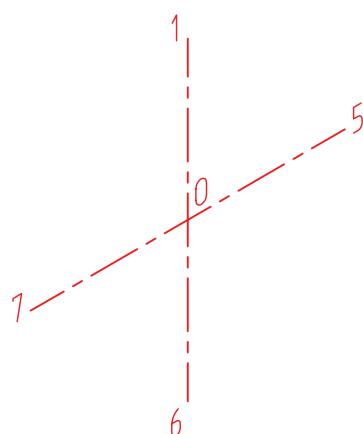

- از A' به ۲ و ۳ وصل می‌کنیم. این دو خط قطر بزرگ لوزی یعنی D'B' را در m و n قطع می‌کنند.
- به مرکز m و به شعاع $\overline{m2}$ کمان می‌زنیم.
- به همین ترتیب به مرکز n و به شعاع n^3 هم کمان می‌زنیم.
- شکلی شبیه بیضی (شبیه‌بیضی) رسم شده است.

شبیه بیضی چهار مرکزه

◀ برای ترسیم شبیه‌بیضی در سطح جانبی مکعب، به همین ترتیب عمل خواهیم کرد.
۱، ۵، ۶، ۷ وسط اضلاع لوزی هستند.

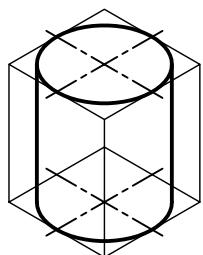

اکنون به چگونگی ترسیم چند جسم شامل بیضی توجه کنید.

استوانه

جعبه‌ی محیطی را ترسیم می‌کنیم.

- پس از ترسیم دو بیضی، دو مماس بر آن‌ها ترسیم می‌کنیم.

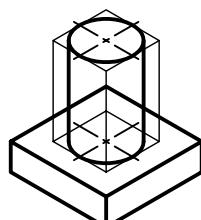

استوانه

استوانه با پایه‌ی منشور

پایه مستقیماً ترسیم می‌شود.

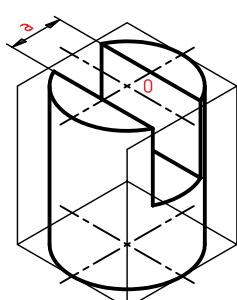
- برای ترسیم استوانه جعبه‌ی محیطی به ترتیب بالا عمل می‌شود.

منشور استوانه

استوانه‌ی برش‌دار (شیاردار)

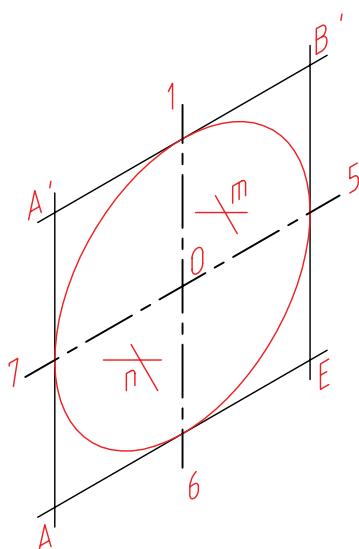
- پس از ترسیم استوانه‌ی کامل، طبق اندازه‌ی عرض شیار، یعنی a و از نقطه‌ی O در دو سمت جدا می‌کنیم. آنگاه خطوط لبه‌ی شیار ترسیم می‌شود. ارتفاع شیار را هم تنظیم می‌کنیم.

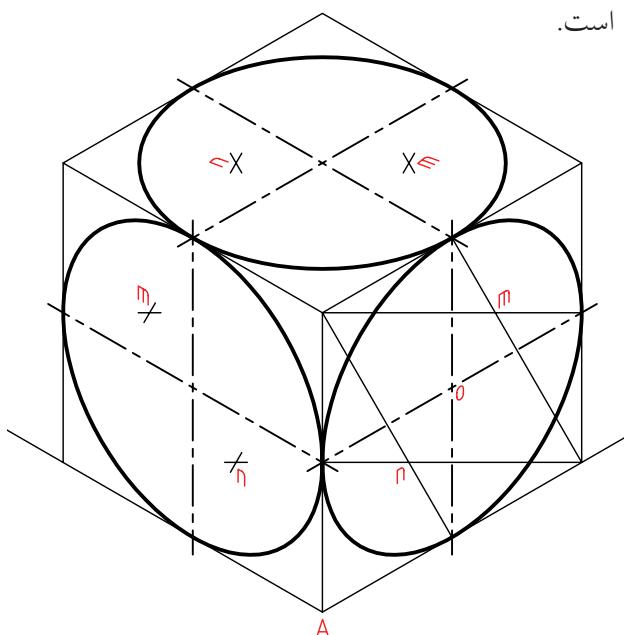
استوانه برش‌دار

طبق شکل، می‌توان در ترسیم خط صرفه‌جویی کرد. یعنی

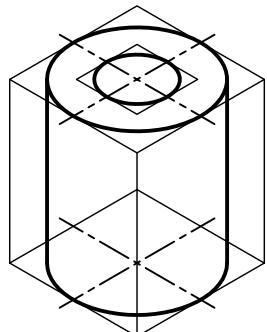
مراکز m و n را معین کرد.

در شکل شبه‌بیضی در هر سه طرف مکعب کامل شده است. از برتری‌های تصویر مجسم ایزومنتریک آن است که روش ترسیم شبه‌بیضی در هر سه سمت آن یکسان است.

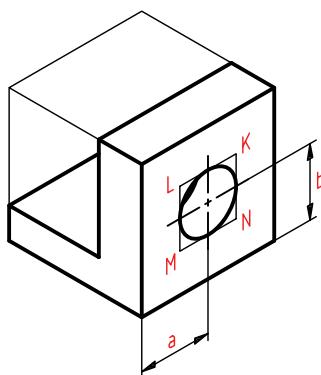
- برای دایره‌ی کوچک بالا (سوراخ)، باید یک لوزی رسم شود (طبق شکل).
- در این لوزی یک بیضی رسم می‌شود.

لوله

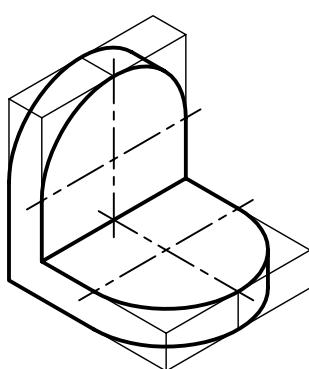
بست

- پس از ترسیم بدنه باید مرکز سوراخ مشخص شود. برای رسیدن به O (مرکز) باید از اندازه‌های a و b استفاده شود.
- با ساخت لوزی MNKL، می‌توان شبیه‌بیضی مربوط به سوراخ را کشید.

گوشه‌ی ۹۰ درجه

- برای هر قسمت جعبه‌ی محیطی رسم می‌شود.
- یک راه آن است که چهار شبیه‌بیضی جداگانه ساخته شود و از هر کدام نیمی مورد استفاده قرار گیرد.

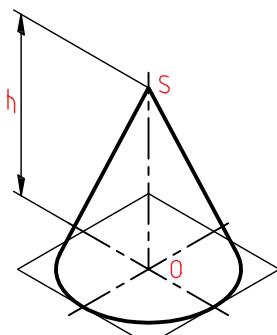

گوشه‌ی نود درجه

مخروط

برای ترسیم تصویر مجسم، ابتدا بیضی قاعده رسم می‌شود.

- به اندازه‌ی ارتفاع مخروط (یعنی h)، از O بالا می‌رویم.
- از S یعنی سر مخروط دو خط بر بیضی کف مماس می‌کنیم. می‌توان خط‌چین‌های کف را هم ترسیم کرد.

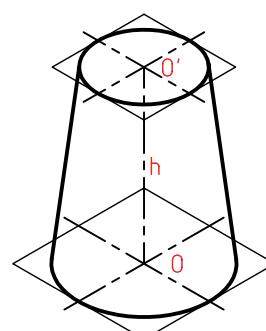

مخروط کامل

مخروط ناقص

ابتدا جعبه‌ی محیطی که یک هرم ناقص است رسم می‌شود. لوزی‌ها به مرکزهای O و O' اضلاعی برابر دوکف مخروط دارند. ارتفاع هم h است.

- پس از ترسیم دو بیضی (طبق اندازه)، دو خط بر آن‌ها مماس می‌شود.

مخروط ناقص

لوله

- جعبه‌ی محیطی رسم می‌شود.
- استوانه‌ی بزرگ رسم می‌شود.

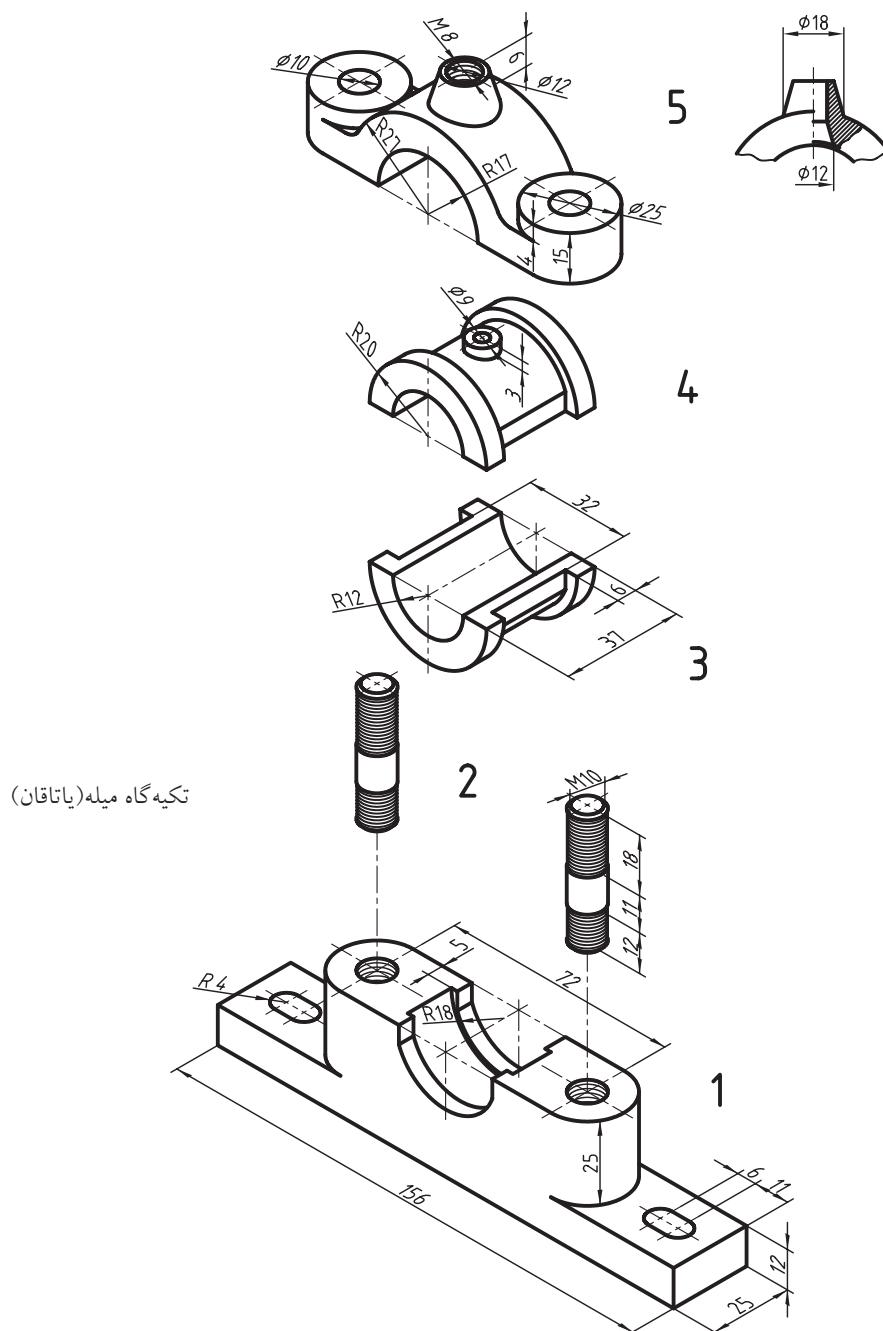
کاربرد تصویر مجسم

از تصاویر سه بعدی، بهویژه ایزومتریک، در موارد بسیاری استفاده می شود.

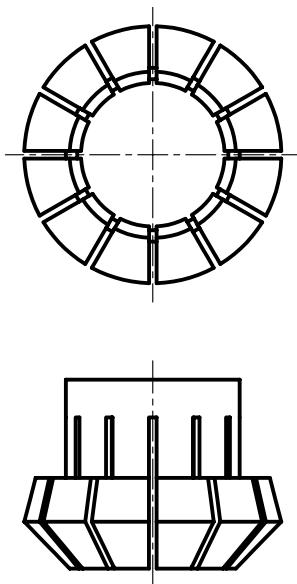
- نقشه های انفجاری: نقشه های تشکیل دهنده یک مجموعه را که به صورت سه بعدی و باز شده نشان می دهند، نقشهی «انفجاری» می نامند.

- در کارخانه می توانند با توجه به این نقشه، قطعات را روی هم سوار کنند.

- یک تعمیر کار می تواند با توجه به نقشهی انفجاری یک وسیله (مانند جعبه دنده، موتور، وسایل برقی خانگی، و...) آن را برای تعمیر و عیب یابی باز کند و مجدداً بیندد. البته بیشتر اوقات این نوع نقشه ها اندازه گذاری نمی شود.

- گاهی یک قطعه پیچیدگی‌هایی دارد. در این صورت، نماهای سه‌بعدی را در کنار نماهای دو‌بعدی خواهند داد.

گیره‌ی فشنگی فولادی

- در شکل زیر یک جعبه‌دنده (موسوم به جعبه‌دنده‌ی حلزونی) را به صورت سه‌بعدی می‌بینید. برای درک بهتر قسمتی از پوسه‌ی آن برداشته شده است و نقشه‌ی چرخ و محور چرخ‌دنده‌ی حلزونی هم جداگانه داده شده است.

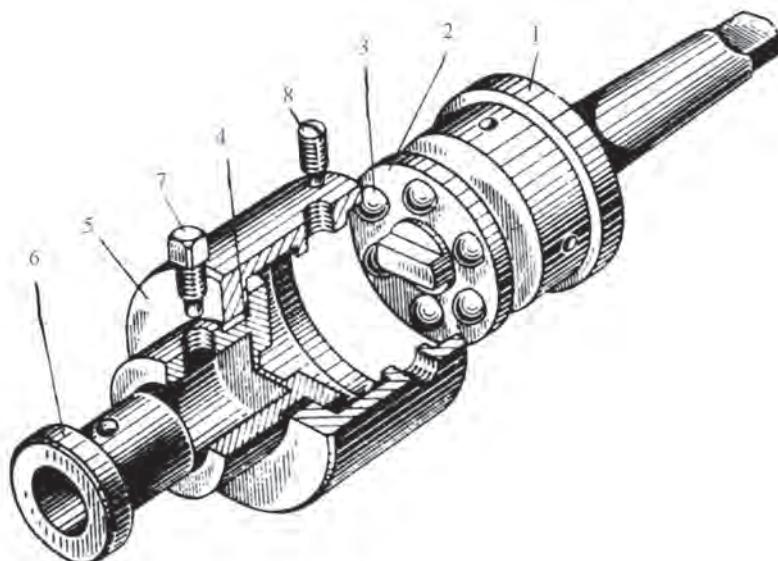
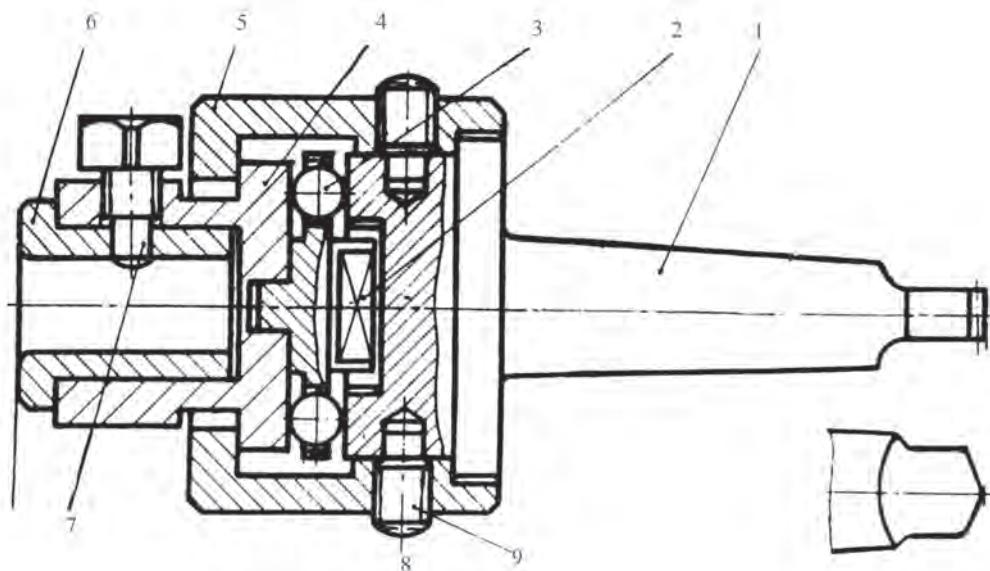

پیچ فولادی و چرخ دنده‌ی برنزی

جعبه‌دنده‌ی حلزونی

مریبوط به جعبه‌دنده

- شکل زیر یک ابزار مخصوص را نشان می‌دهد. برای درک بهتر مجموعه و رفع هرگونه اشتیاه در ساخت، نمای سه‌بعدی مجموعه به صورت نقشه‌ی انفجاری نشان داده شده است. به کمک این دستگاه و متهی مخصوص آن می‌توان سوراخ چهارگوش ساخت.

مته‌گیر ویژه (اجزای چهارگوش تراش)

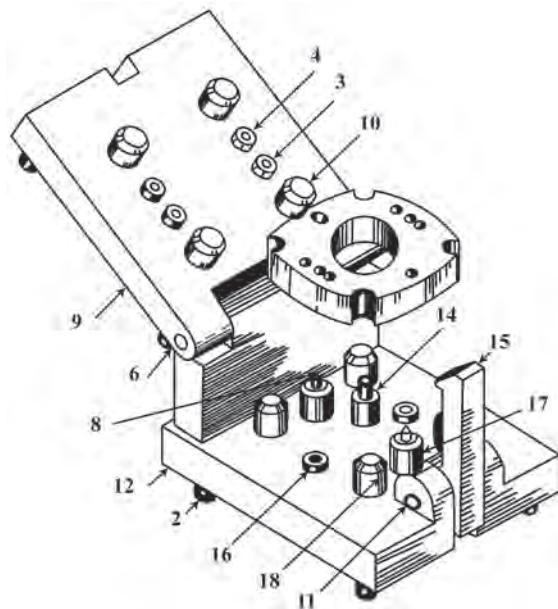
نکته

در صنعت برای طراحی و تولید قطعات، نقشه‌ی سه‌بعدی اجسام و نقشه‌ی نماهای قطعات تشكیل دهنده‌ی جسم داده می‌شود و در کنار آن نقشه‌ی انفجاری دستگاه به ترتیب سر هم کردن افزوده می‌شود. این نقشه مورد نیاز تعمیر کاران است.

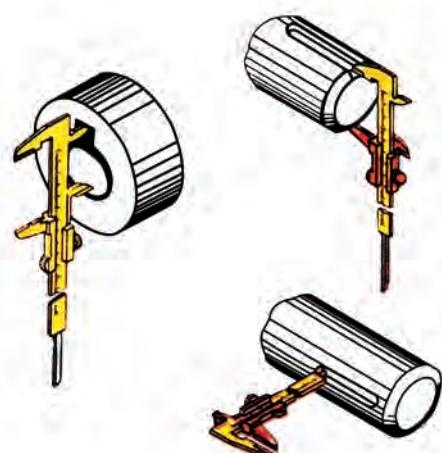
چگیده‌ی مطالب

۱. تصویر مجسم تصویری است سه‌بعدی.
۲. محورها در نمای ایزومتریک، با خط مبنای زاویه‌ی 30° درجه دارند.
۳. هر جسم را می‌توان درون یک جعبه به نام جعبه‌ی محیطی فرض کرد.
۴. ابعاد جعبه‌ی محیطی هر جسم، به اندازه‌ی ابعاد کلی همان جسم است.
۵. برای ترسیم خط شبیب‌دار، باید دو نقطه‌ی ابتداء و انتهای آن را مشخص کرد.
۶. به جای بیضی حقیقی، یک شبیه‌بیضی با چهار مرکز رسم می‌شود.

- شکل زیر مجموعه‌ای را که برای سوراخ‌کاری‌های متعدد روی یک قطعه کار، طراحی شده است نشان می‌دهد. به دلیل پیچیدگی وسیله، نمای سه‌بعدی آن نشان داده شده است.

- در شکل زیر برای آنکه بتوان چگونگی اندازه‌گیری با کولیس را دید، از نماهای سه‌بعدی استفاده شده است.

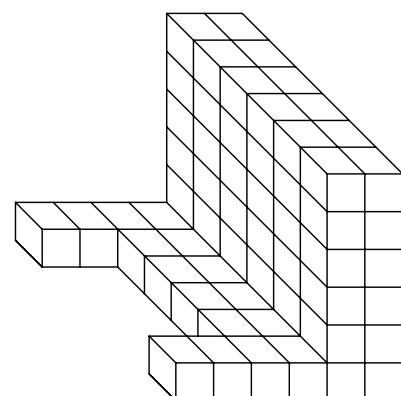
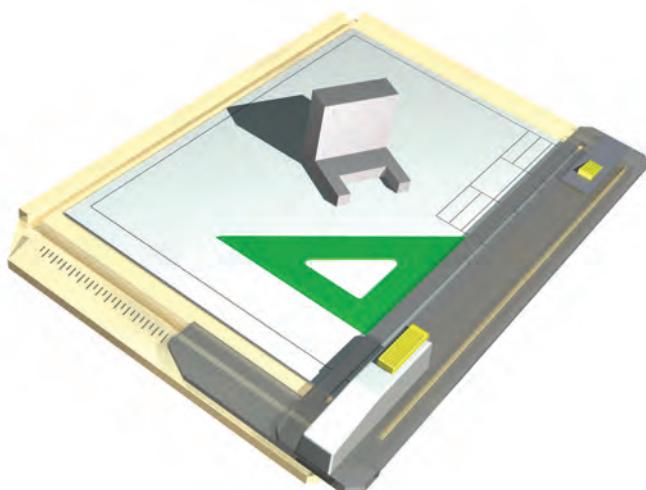

دستور کار شماره ۱

ترسیم نمای ایزومتریک از مدل

(۲۰ دقیقه)

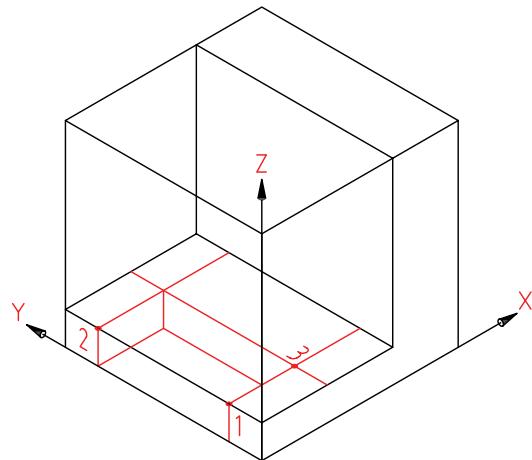

جدول ابزار

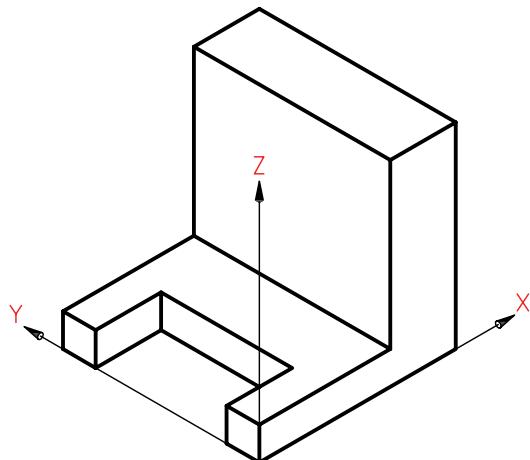
مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار
نرم	پاک کن	حداقل 50×70	میز نقشه کشی
A4	کاغذ	ثبت	خط کش تی
مویی	برس	30°	گونیا
روبوش سفید	لباس کار	نواری	چسب
		HB	مداد

مراحل ترسیم

- سپس می‌توان نقطه‌هایی مانند ۱، ۲، و ۳ را مشخص کرد.
- به کمک ترسیم خط‌های موازی با X و Y، ابتدا مستطیل بالا و سپس مستطیل پایین را رسم کنید.

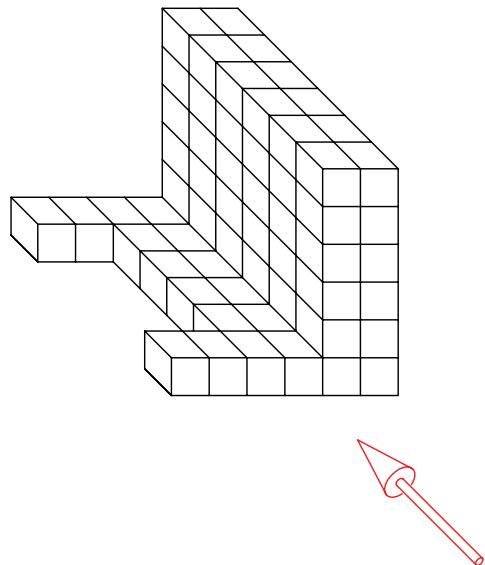

۴. پس از پاک کردن خط‌های اضافی، نقشه را پررنگ کنید.

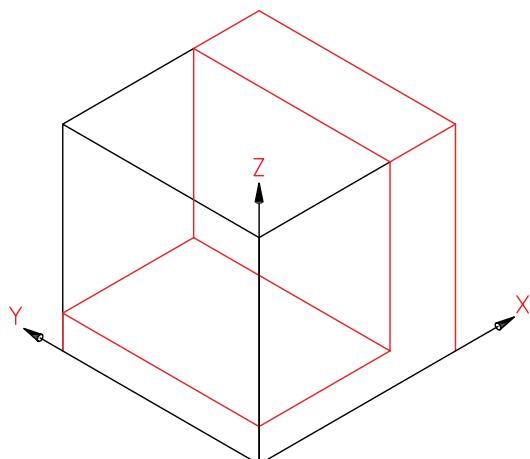

۵. نقشه‌ی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

۱. هر مربع را 10° در نظر بگیرید.
- کاغذ A4 را افقی بچسبانید و کادر و جدول را بکشید.

۲. جعبه‌ی محیطی جسم را رسم کنید (مکعبی به یال 60°)
- پایه‌ی قطعه را به بلندی 10° و دیواره را به طول 20° بکشید. اکنون بدنه کامل است.

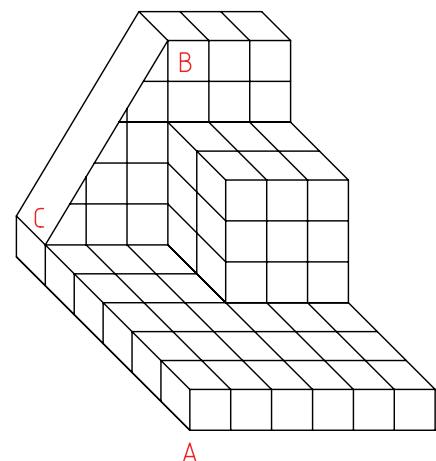
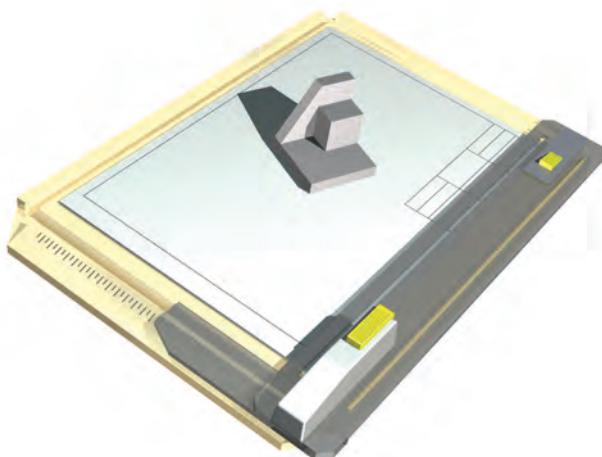
۳. برای ترسیم شیار موجود در پایین، اندازه‌های آن یعنی 20° و 40° را مشخص کنید.

دستور کار شماره ۲

ترسیم تصویر مجسم

(۲۰ دقیقه)

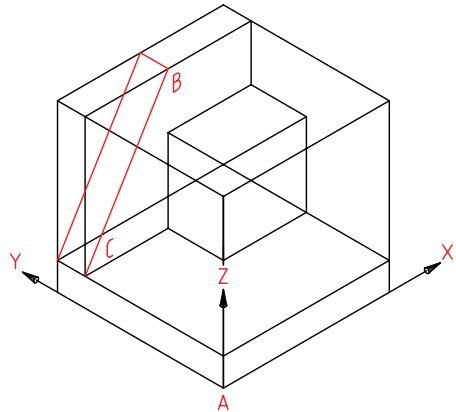
جدول ابزار

نام ابزار	مشخصات فنی	نام ابزار	مشخصات فنی
میز نقشه‌کشی	حداقل 50×70	پاک‌کن	نرم
خط‌کش تی	ثابت	کاغذ	A4
گونیا	30°	برس	مویی
چسب	نواری	لباس کار	روپوش سفید
مداد	HB		

مراحل ترسیم

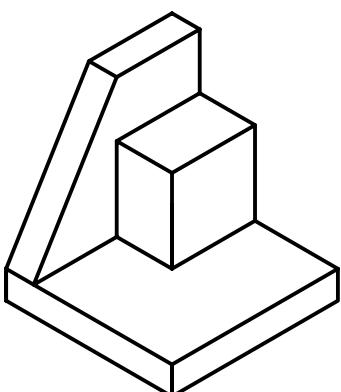
۴. برای ترسیم قسمت شیب دار، با توجه به اندازه ها، نقطه هی B را مشخص کنید (از گوش هی بالا، به اندازه های 30° جدا کنید).

- نقطه هی C را در پایین و به عرض 50° جدا کنید.
- اکنون با اتصال C و B، خط شیب دار را رسم کنید.

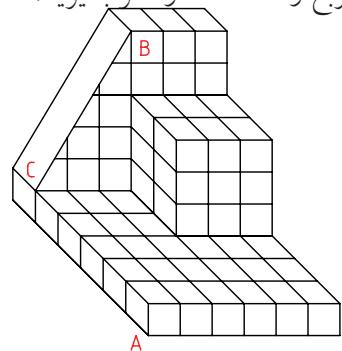
۵. به همین ترتیب سطح شیب دار را کامل کنید.
- می توانید پس از پاک کردن خطوط اضافی، نقشه را پررنگ کنید.

- کادر و جدول کامل شود.

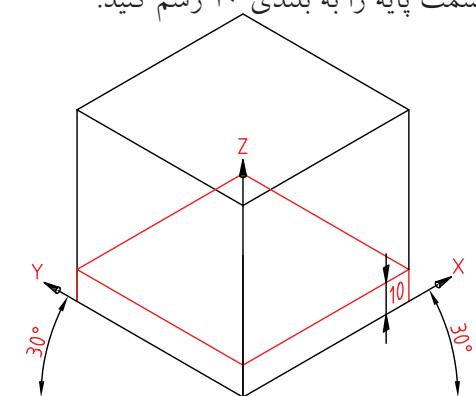

۶. نقشه هی کامل شده را برای تأیید و ارزشیابی به هنرآموز محترم خود ارائه دهید.

۱. کاغذ A4 را افقی بچسبانید. کادر و جدول را رسم کنید. از جسم زیر (یک مدل) نمای ایزومتریک رسم کنید. ضلع هر مربع را 10 mm در نظر بگیرید.

۲. محور های ایزومتریک را رسم و نقطه هی A را مشخص کنید (فاصله A از سمت چپ 100 و از بالا 130).
- جعبه هی محیطی را به اندازه های $60 \times 60 \times 60\text{ mm}$ رسم کنید.
- قسمت پایه را به بلندی 10 رسم کنید.

۳. با توجه به اندازه هایی که از روی نقشه به دست می آورید، تا حدی که در شکل زیر می بینید، جلو بروید - مکعب مستطیل به بلندی 30 و عرض 20 و طول 30 را کامل کنید.

